
RAPPORT

DETALJREGULERING HYTTEUTBYGGING RØSSVASSBUKT

KONSEKVENsutREDNING

OPPDRAgSGIVER: KOMAS AS

EMNE: KONSEKVENsutREDNING

DATO / REVISJON: 15.05.2023 /00

DOKUMENTKODE: 10240037-01-PLAN-RAP-003-
Konsekvensutredning

Multiconsult

Dette dokumentet har blitt utarbeidet av Multiconsult på vegne av Multiconsult Norge AS eller selskapets klient. Klientens rettigheter til dokumentet er gitt for den aktuelle oppdragsavtalen eller ved anmodning. Tredjeparter har ingen rettigheter til bruk av dokumentet (eller deler av det) uten skriftlig forhåndsgodkjenning fra Multiconsult. Enhver bruk av dokumentet (eller deler av det) til andre formål, på andre måter eller av andre personer eller enheter enn de som er godkjent skriftlig av Multiconsult, er forbudt, og Multiconsult påtar seg intet ansvar for slikt bruk. Deler av dokumentet kan være beskyttet av immaterielle rettigheter og/eller eiendomsrettigheter. Kopiering, distribusjon, endring, behandling eller annen bruk av dokumentet er ikke tillatt uten skriftlig forhåndssamtykke fra Multiconsult eller annen innehaver av slike rettigheter.

RAPPORT

OPPDRAAG	Detaljregulering hytteutbygging Røssvassbukt	DOKUMENTKODE	10240037-01-LARK-NOT-001
EMNE	Konsekvensutredning	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAAGSGIVER	Komas As	OPPDRAAGSLEDER	Edvard Duvsete
KONTAKTPERSON	Øyvind Brygfjeld	UTARBEIDET AV	Sara Waagen, Tonje I. Hilmarsen, Ingrid Nøren; Katinka Svaton Eines, Torunn Spets storhov
KOORDINATER	Sone: Øst: Nord:	ANSVARLIG ENHET	10234031 Enhet Midt, seksjon By og områdeutvikling
GNR./BNR.	156 / 1		

00	15.05.2023	KU-rapport som del av reguleringsplan	Sara Waagen, Tonje I. Hilmarsen, Ingrid Nøren, Katinka Svaton Eines, Torunn Spets Storhov	Torunn Spets Storhov	Edvard Duvsete
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	SAMMENDRAG KU SAMLERAPPORT	6
1.5	LANDSKAP	6
1.6	FRILUFTSLIV	8
1.7	NATURMANGFOLD	9
1.8	REINDRIFT	12
2	Bakgrunn	16
2.1	Hensikten med planarbeidet	16
3	Beskrivelse av planområdet og tiltaket	16
3.1	0-alternativet	18
3.2	Alternativ 1	18
3.3	Utredningskrav og -tema	19
3.4	Kunnskapsgrunnlag	20
3.5	Gjeldende reguleringsplaner	20
4	Landskapsbilde	22
4.1	Planprogram og utredningskrav	22
4.2	Definisjon og avgrensning	23
4.2.1	Kunnskap og kilder	23
4.2.2	Influensområde	23
4.2.3	Besvarelse av planprogram	23
4.2.4	Beskrivelse av landskapet	24
4.2.5	Landskapstype	24
4.3	Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder	26
4.3.1	Inndeling i delområder	27
4.3.2	Delområde L1 Bjørndalen og Røssvassbukta	27
4.3.3	Delområde L2 Røssvassbukta og Kongsdalen	29
4.3.4	Delområde L3 Holmvika & Valneset	30
4.3.5	Delområde L4 Jørntinden, Kongshaug og Kongsflåget	31
4.4	Vurdering av påvirkning	33
4.5	Vurdering av konsekvens	36
5	Friluftsliv	38
5.1	Planprogram og utredningskrav	38
5.1.1	Definisjon og avgrensning	38
5.2	Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder	39
5.2.2	Vurdering av påvirkning og konsekvens for selve planområdet	43
6	Naturmangfold	45
6.1	Planprogram og utredningskrav	45
6.2	Gjeldende lovgivning	45
6.3	Metode og datagrunnlag	45
6.4	Områdebeskrivelse og verdivurdering	46
6.4.1	Naturgrunnlag	46
6.4.2	Arter inkludert funksjonsområder	48
6.4.3	Naturtyper	52
6.4.4	Fremmede arter	53
6.4.5	Landskapsøkologiske funksjonsområder	53
6.4.6	Geologisk mangfold	54
6.5	Påvirkning og konsekvens	56
6.5.1	Alternativ 1	56
6.5.2	Konsekvenser i anleggsfasen og midlertidige anlegg	56
6.5.3	Konsekvenser i driftsfasen	56
6.5.4	Samlet konsekvens	58
6.5.5	Samlet belastning	59
7	Skadereduserende tiltak	61
7.1	Landskapsbilde	61
7.2	Friluftsliv	61
7.3	Naturmangfold	61
8	Vurdering av usikkerhet og oppfølgende undersøkelser	62

9	Referanser	62
---	------------------	----

1 SAMMENDRAG KU SAMLERAPPORT

Beskrivelse av planområdet og tiltaket er gjort i generelle kapitler i planbeskrivelsen, og blir ikke inkludert i sammendraget.

1.1 LANDSKAP

Planprogrammet fastslår at det er sentralt å vurdere tiltakets påvirkning på landskapet på nært og langt hold. Influensområdet utover Røssvatnet skal også utredes. Lokalisering og utforming av de enkelte hyttene hver for seg og samlet skal vurderes.

Kunnskapsgrunnlaget

Nordland fylkeskommune har gjennomført en landskapskartlegging for å bedre kunnskapsgrunnlaget og Multiconsult har utarbeidet en 3D-modell for å visualisere nær- og fjernvirkning. Samlet sett skal kunnskapsgrunnlaget gi grunnlag for å foreslå planbestemmelser om for eksempel byggehøyder, farger, materialbruk og plassering av enkelthytter.

Multiconsult har også gjennomført en befarings (30.juni 2022), og foto fra befaringsen er benyttet i utredningsarbeidet.

Influensområdet

Influensområdet definerer området rundt planområdet som kan bli påvirket visuelt av tiltaket. Området er i denne konsekvensanalysen definert ut fra omkringliggende terreng, topografi, landskapsform og infrastruktur. Influensområdet for planområdet er hovedsakelig avgrenset av toppen av åsene som omkranser planområdet og ligger i. Mot nordvest avgrenses influensområdet mot Kongsflåget og Skardlia, i sørvest avgrenses området mot Jørntinden, Kongsfjellet og Kongsdalen, og i øst avgrenses området mot Holmvika og den småkuperte Sundsåsdalen.

Beskrivelse av landskapet

Landskapsbildet domineres av avrundede og bølgende terrengformer som omkranser det nordlige Røssvatnet; Nordvatnet, Nordbukta og Røssvassbukta. Dalsidene er skogkledde fram til de runder kanten på åsryggen, høydedragene som stikker opp herfra strekker seg over skoggrensen og er tynt vegetert. Røssvatnet danner gulvet i landskapsrommet. Dalsidene går jevnt oppover fra dalbunnen, før de får et brattere parti midt i dalsida som avrundes mot et platå, over dette er det flere vide daler og avrundede, men også spisse og fremtredende fjelltopper.

Landskapstypen omfatter dallandskap der dalformen er relativt åpen og middels sterkt nedskåret fra omkringliggende åser, fjell og/eller slettelandskap. Områdene ligger under skoggrensen, og de delene av landskapet som ikke er dominert av vann, vassdrag og våtmarker og evt. jordbruk og bebygde områder, er dekket med skog.

Landskapstypen som ligger ved Røssvatnet, er større enn 8 km². Dette landskapet har et tydelig preg av menneskelig påvirkning, og mer enn 2 km², eller mer enn en fjerdedel av området, har spredt bebyggelse, gårdsbruk, næringsområder, konsentrasjoner av bebyggelse eller teknisk infrastruktur i form av grender, bygder, små tettsteder, bolig og hyttefelt.

Influensområdet ligger i et innlandsdallandskap med fire underinndelinger:

- Kupert ås- og fjellandskap med bart fjell over skoggrensen

Delområde	Verdi	Alt. 0	Alt. 1
Nr L4 Jørntinden, Kongshaug og Kongsflåget	Middels	0	0
Avveining		Har pr. definisjon ingen konsekvens	To delområder med ingen miljøskade og to delområder med noe/liten miljøskade.
Samlet vurdering		Ingen negativ konsekvens	Ingen til middels negativ konsekvens
Rangering		1	2
Forklaring til rangering		Får ingen konsekvenser og rangeres som nummer én	Tiltaket vil få noe påvirkning på nær- og fjernvirkning for delområde L1 og L2. Inngrepene vil få størst negativ konsekvens for nærvirkning, men vil også være synlig på noe avstand. Vegetasjon og terrengformasjoner i området vil dempe den negative effekten av inngrepene, og inngrepene anses som små det store landskapsbildet sammen med allerede utbygde hytter i og i nærheten av planområdet.

1.2 FRILUFTSLIV

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Sentralt for temaet friluftsliv er folks bruk og opplevelse av det naturlige og menneskepåvirkede landskapet.

Det er friluftssinteresser til Røssvatnet og omkringliggende areal.

Planprogrammet fastslår at utredningen vil ta utgangspunkt i kjent kunnskap og skal vurdere i hvilken grad tiltaket vil påvirke mulighetene til å drive friluftsliv og påvirkning av områder som er verdifulle for friluftslivet.

Kunnskapsinnhenting er gjort gjennom innsamling av foreliggende registreringer og kartlegginger, samt supplerende registreringer og foto fra befaring (30. juni 2022). Kunnskapsinnhenting baseres i hovedsak på materialer som er tilgjengelige i offentlige baser og informasjon fra kommune.

Influensområdet vurderes som det samme som for landskapsbilde.

Vurdering av verdi, omfang og konsekvens

Det ligger ingen registrerte friluftsområder innenfor plangrensen, men det er tre nærliggende registrerte friluftsområder. Det er ingen etablerte stitraséer for turbruk i eller i nærheten av planområdet. Planområdet ligger ved foten av Jørntinden, men det er ikke kjent etablerte turstier mellom Jørntinden og planområdet og/eller Røssvassbukta. Selve planområdet vurderes til å ha liten

verdi som friluftsområde. Røssvassbukta, rett øst for planområdet brukes noe til friluftaktivitet på sjø (fiske og båtutfart) og vurderes til å ha noe verdi.

Området har **noe verdi** som friluftsområde, men blir ikke direkte berørt av tiltaket. Det anses heller ikke at nye hytter vil påvirke friluftsopplevelsen fra området, da avstanden er for stor. Omfanget av tiltaket vurderes til å være **ubetydelig** både for 0-alternativet og for alternativ 1. Samlet sett vurderes konsekvensene som «*ingen negativ konsekvens*».

1.3 NATURMANGFOLD

Planprogrammet fastslår at konsekvensutredningen vil belyse i hvilken grad den foreslåtte arealbruken påvirker naturmangfoldet. Kunnskapsgrunnlaget og vurderingene baserer seg på kjent kunnskap. Der kjent kunnskap er mangelfull skal «føre-var prinsippet» legges til grunn. Det vil legges spesielt vekt på nasjonalt og regionalt verdifullt naturmangfold.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes til å være mangelfullt, da området er lite kartlagt og det foreligger få registreringer av arter og naturforhold i tilgjengelige databaser. Kunnskapsgrunnlaget er ikke tilstrekkelig til å utarbeide en fullstendig konsekvensutredning etter Miljødirektoratets veileder. For en fullstendig konsekvensutredning er det nødvendig med kartlegging i felt med hensyn til naturmangfold. Vurderingene baseres på et føre-var prinsipp (jf. Naturmangfoldloven § 9) hvor potensialet for forekomst av viktige naturverdier er vurdert ut ifra den tilgjengelige informasjonen.

Planområdet ligger i nordboreal sone (nordlig bar – og bjørkeskogssone) og svakt oseanisk seksjon. Den nordboreale sonen karakteriseres ved bjørkeskog og lavvoksende barskog, samt myrarealer. Den svakt oseaniske seksjonen preges av et svakt oseanisk klima med årsnedbør på 800-1500 mm og middels snødekke. Berggrunnen består av løsmasser, kalkglimmerskifer, marmor, granatglimmerskifer og amfibolitt. Kalkglimmerskifer og marmor tilhører de øvrige trinnene i kalkinnholdsgradienten, og gir et potensial for rikere vegetasjon og naturtyper.

Det er generelt få artsobservasjoner i området. Av rødlistede arter er det kun registreringer av pattedyr og fugl.

Det foreslås å sette av en 10 meters buffersone på bekker for å illustrere bekkene og ivareta tilhørende kantvegetasjon. Slik kantvegetasjon er verdifulle habitat og økologiske funksjonsområder og spredningsveier for fugler og pattedyr. I tillegg fungerer kantsoner som buffer med hensyn til avrenning fra for eksempel jordbruk. Avrenning har vist seg å ha lav til moderat effekt på vassdragene i kommunene, men det er ansett som sannsynlig at det kan ha større påvirkning i mindre bekker. Kantarealer mot vassdrag må ifølge Hemnes kommunes tiltaksstrategi gis særlig oppmerksomhet (jamfør Hemnes kommune sin tiltaksstrategi).

Jordbruksareal med tilhørende kantsoner er verdifulle funksjonsområder for bl.a. fugler inkludert rødlistede arter som vaktel som er registrert i området.

Det er ingen registrerte rødlistede eller utvalgte naturtyper innenfor området. Beskrivelser av naturverdier som gikk tapt ved oppdemmingen av Røssvatnet viser blant annet registreringer av bjørkeskog på kalkrik grunn. Rester av slik skog kan finnes innenfor planområdet. Bjørkeskog på kalkrik grunn gir opphav til de utvalgte naturtypene kalkbjørkeskog (naturtype med sentral økosystemfunksjon) og hagemark (rødlistet naturtype i kategorien VU – sårbar).

Naturtyper med størst potensial for viktige naturverdier er Røssvatnet, myrareal (potensial for rikmyr), beiteområder for tamrein og sau, bjørkeskog på kalkrik grunn og arealer som del av funksjonsområder for jerv og brunbjørn.

Eablering av hyttefeltet med adkomstveger vil medføre fragmentering av området og reduksjon av areal av mulig verdifull naturtype (bjørkeskog på kalkrik grunn, semi-naturlig myr). Økt aktivitet i området vil også kunne medføre begrenset ferdsel av naturlig tilhørende vilt og fugl, uten at dette sannsynligvis påvirker bestandene negativt over tid. Et viktig tiltak vil være å beholde kantsoner rundt bekker, vann og jordbrukslandskap. Dette både for å sikre habitat og vandringsveier, og for å begrense avrenning og erosjon. For å unngå forurensning fra hyttene som alle ligger nær Røssvatnet må reguleringsbestemmelsene omfatte ivaretagelse av vann og avløp og håndtering av avfall. Påvirkning og konsekvens for de mest sentrale tema er listet tabellen nedenfor.

Delområde/ funksjonsområde	Påvirkning/konsekvens	Konsekvensgrad
1 Røssvatnet Stor verdi	Anleggsfase: Tiltaket medfører risiko for avrenning og forurensning direkte til vannet og til bekkene som har utløp i Røssvatnet. Driftsfase: Risiko for avrenning fra sanitæranlegg. Økt menneskelig aktivitet medfører risiko for forurensning. Hytter langs vannkanten vil kunne medføre forstyrrelser og ha negativ virkning på hekkende fugl knyttet til vannet. Noe forringelse av område med stor verdi gir noe miljøskade	Noe miljøskade (-)
2 Myrareal Svært stor verdi	Anleggsfase: Drenering, utslipp av CO2 og fragmentering av funksjonsområde og mulig verdifull naturtype Driftsfase: Forringelse av område med svært stor verdi gir alvorlig miljøskade	Alvorlig miljøskade (---)
3 Beiteområde for tamrein og sau Stor verdi	Tiltaket vil kunne fragmentere semi-naturlige naturtyper om disse forekommer. Noe forringelse av gode beiteområder vil gi noe miljøskade, om rødlistede naturtyper forekommer vil dette gi høyere grad av miljøskade. Noe forringelse av område med stor verdi gir noe miljøskade Anleggsfase: Driftsfase	Noe miljøskade (-)

4 Bjørkeskog på kalkrik grunn (med småbregne-/urtevegetasjon) Middels verdi	Forringelse av områder med sentral økosystemfunksjon (kalkbjørkeskog) og funksjonsområde for fugl og annet vilt. Forringelse av område med middels verdi gir betydelig miljøskade	Betydelig miljøskade (--)
5 Mulig funksjonsområde for jerv og brunbjørn Svært stor verdi	Tiltaket antas å ha mindre effekt på disse artene, da planområdet ligger utenfor forvaltningsområdet og jakt utgjør en større trussel. Anleggsfase: Driftsfase: Ubetydelig miljøskade på område med svært høy verdi gir ubetydelig miljøskade	Ubetydelig miljøskade (0)

Delområde	Verdi	Alt. 0	Alt. 1
1. Røssvatnet	Stor	0	-
2. Bekker med tilhørende kantsoner	Noe	0	-
3. Myrareal	Svært stor	0	---
4. Beiteområde for tamrein og sau	Stor	0	-
5. Jordbruksareal med tilhørende kantsoner	Noe	0	--
6. Bjørkeskog med småbregne-/urtevegetasjon	Middels	0	--
7. Mulig funksjonsområde for jerv og brunbjørn	Svært høy	0	0
8. Øvrige områder/ landskaps-økologisk funksjonsområde	Noe	0	0
Avveining		Har pr. definisjon ingen konsekvens	Noe (-) til betydelig (-) miljøskade dominerer. Ett delområde med alvorlig miljøskade (--).).
Samlet vurdering		Ingen negativ konsekvens	Middels negativ konsekvens
Rangering		1	2
Forklaring til rangering		Får ingen konsekvenser og rangeres som nummer én	Tiltaket vil kunne medføre betydelig skade på områder med mulig høy verdi (sårbare naturtyper/naturtyper med sentral økosystemfunksjon). Inngrep i myr vil gi alvorlig miljøskade.

Samlet belastning

Området er allerede noe fragmentert som følge av vannkraftutbygging og regulering av Røssvatnet, bebyggelse (hus og hytter), veg og kraftledninger. Dette fører til forringelse av arters habitat og spredningsveier. Videre utbygging av hytter med tilhørende adkomstveger vil føre til en ytterligere

fragmentering av området. I tillegg til Røssvassbukta foreligger det også plan for hyttebebyggelse på Sundsåsen (se Figur 15). De to hyttefeltene vil kunne føre til fragmentering av et større område sett i helhetlig sammenheng. Likevel er det såpass stor avstand mellom disse områdene (ca. 3 km i luftlinje) at de vurderes hver for seg.

Skadereduserende tiltak

I konsekvensutredningene er det foreslått en hel rekke med skadereduserende tiltak på landskap og naturmangfold. De viktigste er plassering av hyttetomter slik at de unngår myrareal, bekker og kantsoner mot bekker og at det stilles krav til plassering av hyttetomtene med gode kvaliteter knyttet til arkitektur og landspastilpasning. Følgende skadereduserende tiltak er hensyntatt i plankart og planbestemmelser:

- Hensynsone naturmiljø i plankartet
- Utformingskrav i reguleringsbestemmelse § 3.3, 4.5, 4.6, 4.7
- Hyttetomtenes plassering har hensyntatt myr og elv.
- Mer?

1.4 REINDRIFT

Planforslaget ligger i beiteområdene til Røssåga/Toven reinbeitedistrikt. Røssåga/Toven reinbeitedistrikt disponerer 2 231 km² og har tre siidaandeler og et øvre reintall på 1200. Per 31. mars 2021 var korrigert reintall 913 individer.

Delområder og viktige arealbruksområder

Planområdet omfatter viktige beiteområder som høstbeiter (parringsland) og vinterbeiter (senvinterbeite). Sentrale flytt- og trekkleier passerer gjennom den nordvestre delen av planområdet.

Hele Lifjellet, inkludert planområdet, benyttes som parringsland og dette området har også rike og gode høstbeiter. Området har *middels til stor verdi* for Røssåga/Toven reinbeitedistrikt. Avhengig av snøforholdene kan hele Lifjellområdet benyttes om senvinterbeite. Vinterbeite er vurdert som minimumsbeite for distriktet og verdien av planområdet er derfor *stor* for vinterbeite.

Figur 2. Deler av arealbrukskartet til Røssåga/Toven reinbeitedistrikt der parringslandet er markert med «skravert» felt. (kartet er hentet fra kilden.nibio.no)

Figur 3. Deler av arealbrukskartet til Røssåga/Toven reinbeitedistrikt der senvinterlandet er markert med «skravert» felt. (kartet er hentet fra kilden.nibio.no)

Et oppsamlingområdet ligger øst for planområdet, og dette berøres av tiltaket gjennom at viktige flytt- og trekkleier går forbi og delvis gjennom planområdet. Verdien av flyttleia som går rundt Røssvassbukta vurderes som stor.

Figur 4. Deler av arealbrukskartet til Røssåga/Toven reinbeitedistrikt der oppsamlingsområder (gul farget smårutet område), flyttleier (gult rutenett innenfor sorte streker) og trekkeleier (Store tykke streker) er tegnet inn. (kartet er hentet fra kilden.nibio.no)

Samlet vurdering er at planområdet har stor verdi for reindrifta. Influensområdet til planområdet vurderes også til å ha stor verdi.

Omfangs- og konsekvensvurdering

Direkte arealtap

Planområde Røssvassbukta utgjør 270 dekar. Det er bare en mindre del som blir direkte nedbygd. Disse arealene vurderes som *ødelagt* og dette gir en *alvorlig grad av miljøskade* (---) for de arealene som blir direkte nedbygd.

Indirekte arealtap

Flyttleia langs Røssvassbukta vil bli påvirket av nye hytter gjennom menneskelig tilstedeværelse, lyssetting og det vurderes at flyttleier blir *forringet* og konsekvensene vurderes som *mellom betydelig og alvorlig miljøskade* (-- / ---).

Det er ventet at etablering av hyttefelt i Røssvassbukta og Sundsåsen fører til økt omfang av friluftslivsaktiviteter i utmarksområdene rundt hyttefeltene. I år der Røssåga/Toven reinbeitedistrikt bruker influensområdet som senvinterbeiter (Figur 3) er det svært viktig at reinen ikke forstyrres. De høyereliggende delene av influensområdet brukes av reinen som sommerbeite/lufteområde. På varme sommerdager trekker reinen opp mot toppene for å komme unna insektsplagene lenger nede i terrenget. Det er uheldig om reinen forstyrres når den bruker disse lufteområdene på varme sommerdager. Økt omfang av friluftslivsaktivitet i dette området på sommeren vil være negativt for reindrifta. Hele influensområdet brukes av reinen som parringsland (Figur 2). Økt omfang av friluftslivsaktivitet i dette området i parringsperioden vil være negativt for reindrifta. Økt friluftslivsaktivitet med bakgrunn i nye hytter vil påvirke reinen og dens arealbruk i de aktuelle sesongbeitene. Samlet vurdering for påvirkning for de høyereliggende delene av influensområdet vurderes som «*noe forringet*». Dette gir konsekvensgrad *noe* (-).

Samlet vurdering indirekte tap

Det er særlig påvirkning på flyttleia langs Røssvassbukta som fører til at området funksjon for reindrifta blir forringet. Samlet vurderes det at påvirkningen på influensområde blir «forringet». Dette gir konsekvensgrad «--» noe som tilsvarer betydelig miljøskade på arealets funksjon for reindrifta (--).

Samla belastning

Konsekvensutredningen vurderer at samlet belastning for Røssåga/Toven reinbeitedistrikt er stor. I tillegg vil samlet belastning med stor sannsynlighet øke i årene framover. Dette skal hensyntas ved vurdering av påvirkning ved eventuell etablering av hyttefeltene. Det er særlig påvirkning av flyttleiene i både Røssvassbukt og ved Sundsåsen som forringer verdien av området. I tillegg er vinterbeiter minimumsressursen i distriktet og samlet belastning i vinterbeiteområdene vurderes til å være over tålegrensen. Det vurderes derfor at påvirkningen (inkludert samlet belastning) fører til at influensområdet blir «forringet». Dette gir konsekvensgrad «--/---» noe som tilsvarer mellom betydelig og alvorlig grad av miljøskade for reindrifta.

Anleggsperioden

Det er forventet betydelig aktivitet i planområdet i anleggsperioden. Reinen vil ikke oppholde seg i nærheten av anleggsområder når det pågår støyende arbeider. Særlig ved arbeid med steinholdige masser (gravemaskin, dumper og lastebil) når lyden svært langt og har en forstyrrende virkning på reinen.

Det vurderes derfor at påvirkningen fra anleggsperioden fører til at planområdet og det nærmeste influensområdet blir «sterkt forringet». Dette gir konsekvensgrad «----» noe som tilsvarer *alvorlig miljøskade* på arealets funksjon for reindrifta.

Avbøtende tiltak - reindrift

Konsekvensutredningen foreslår følgende avbøtende tiltak:

Det skal ytes full kompensasjon for beitetape som følge av direkte nedbygde arealer. I tillegg ytes kompensasjon for arealer innenfor planområdet som blir utilgjengelige for reinen på grunn av eventuelle gjerder og barrierevirkning som følge av etableringen av hyttefeltene.

For å redusere de negative konsekvensene for Røssåga/Toven reinbeitedistrikt ved eventuell etablering av Røssvassbukt hyttefelt, bør deler av planområdet ikke bygges ned med hytter. Dette gjelder de nordøstligste og høyestliggende del-områdene i alternativ 1 i konsekvensutredningen.

Figur

I planbestemmelsene bør det settes begrensinger mot bruk av utendørsbelysning. Eventuell utendørsbelysning skal avskjermes slik at den kun lyser ned mot bakken (ikke utover i terrenget). Utendørsbelysning skal avgrenses til opplysning av inngangsparti. Det bør lages bruksregler for bruk av utendørsbelysning, der det ikke tillates bruk av utendørsbelysning i perioden reinen skal bruke beitene og flyttleiene i området. Tilsvarende bør det utarbeides bruksregler som innebærer at innendørsbelysning skal slås av når hyttene ikke er i bruk.

Anleggsperioden bør gjøres kortest mulig.

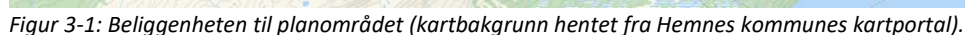
Dersom foreslåtte avbøtende tiltak gjennomføres, reduserer påvirkningen til «*noe forringet*» (øvre del av skalaen). Dette gir konsekvensgrad «*-/-*» noe som tilsvarer mellom *noe og betydelig miljøskade* på arealets funksjon for reindrifta. I tillegg må distriktet kompenseres for direkte arealtap som etableringen av hyttefeltene representerer.

2.1 Hensikten med planarbeidet

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for fritidsbebyggelse samtidig som natur, landskap og andre viktige kvaliteter i omgivelsene ivaretas på best mulig måte og tas hensyn til.

§§ 17-24 i forskrift om konsekvensutredninger stiller nærmere krav til innholdet i konsekvensutredningen og omtaler generelle krav, overordnede planer, beskrivelse av planen eller tiltaket, beskrivelse av miljøtilstanden, beskrivelse av faktorer som kan bli påvirket og vurdering av vesentlig virkninger for miljø og samfunn, metode, kilder og usikkerhet, forebygging av virkninger samt innleggelse av data i databaser.

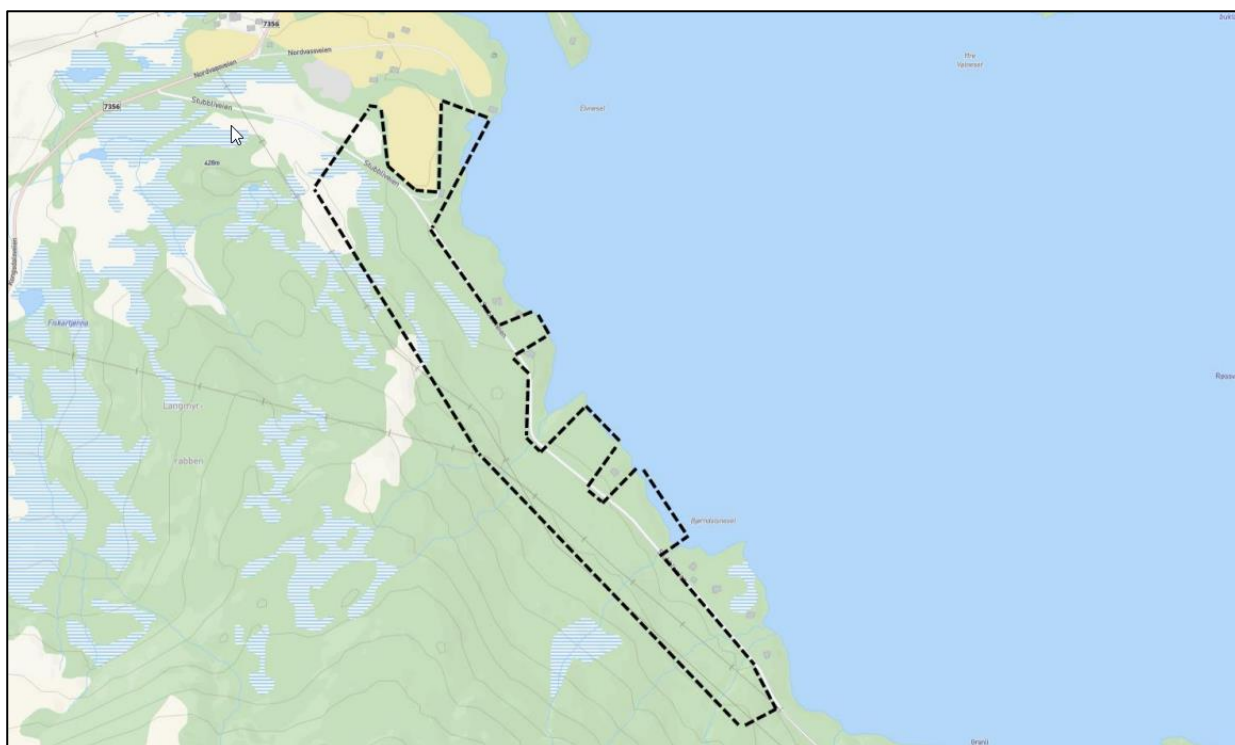
Planområdet ligger ved Stubbliveien i Røssvassbukt i Hemnes kommune.

Planområdet består av et mindre område med dyrka mark, ellers er området preget av skog og utmark. Planområdet stiger fra vannet/strandsonen og opp til eksisterende gruslagte veg (Stubbliveien) som deler planområdet i to. Det går også en høyspentlinje langs planområdets sørligste del i tillegg til en parallell høyspentlinje like vestenfor denne.

Nord og sør for planområdet finnes det landbrukseiendom og fritidsboliger. Området ligger ved Norges nest største innsjø, Røssvatnet, sør i kommunen. Planområdet ligger innenfor Okstindan natur – og kulturpark, som omfatter hele Hemnes kommune. Nord for området ligger også et grustak.

Det er ca. 500 meter til fylkesveg 7356 fra planområdet. Planområdet omfatter eiendommene med gnr./bnr. 156/1. Foreløpig planområde er omtrent 270 dekar stort. Endelig planavgrensning fastsettes i videre planarbeid.

Figur2-2: Varslet plangrense ved oppstart.

Komas AS ser på muligheten for å regulere ca 20 hyttetomter innenfor planområdet. Det er planlagt at det skal være egen adkomstvei til hver enkelt tomt. Det er i utgangspunktet et ønske om å skape minst mulig terrenginngrep ifb med tiltaket og etablering av hyttene. Det planlegges for en tomtestørrelse på ca. 0,6 til 1,2 daa.

Det er kun sett på ett alternativ for flere delområder der det er mest hensiktsmessig å etablere hyttetomter innenfor den aktuelle eiendommen gnr./bnr. 156/1. Bakgrunnen for dette er beskrevet under.

Figur 3-2: Kartskissa viser mulig plassering av hyttetomter.

3.1 0-alternativet

0-alternativet er sammenligningsgrunnlaget og dagens situasjon inkl gjeldende planer. Det betyr at 0-alternativet består av dagens veg (Stubblivegen) som deler området i to og av eksisterende høyspentlinjer vest for denne. I tillegg er det allerede utbygde hytter i planområdet på nedsiden av vegen mot vannet og det er regulert for flere hytter i gjeldende plan.

3.2 Alternativ 1

Alternativ 1 er oppføring av hytter innenfor planområdet. Det utredes for å etablere ca 20 nye hyttetomter. Hyttene tenkes etablert på begge sider av Stubblivegen. Det er ønskelig at hyttene får hver sin private adkomstveg fra Stubblivegen, og tomtene planlegges med en størrelse på mellom 0,6 til 1,2 daa. Ifb med denne konsekvensutredningen er det sett på aktuelle delområder som er mest egnet for hytteutbygging. Det er tatt hensyn til landskapets egnethet ift topografi, mest mulig åpne områder der man unngår å fjerne eksisterende vegetasjon, samt nærhet og beliggenhet ift adkomst fra Stubblivegen.

Tomtealternativene er målt inn med GPS og kartfestet i tråd med dette. Alternativ 1 viser aktuelle tomteområder for hytteutbygging som inkluderer hytter og tilhørende uteareal inkludert adkomstveg og parkering på egen tomt.

3.3 Utredningskrav og -tema

Konsekvensutredningen er et supplement til planbeskrivelse for detaljregulering for Røssvassbukt, PlanID 2021 1005, Hemnes kommune. Planlagt bruk av området vurderes opp mot dagens situasjon, 0-alternativet. Utbyggingen defineres som alternativ 1. Ingen andre alternativer vurderes eller sammenlignes.

Metodikken for konsekvensutredningene friluftsliv og landskap baserer seg i all hovedsak på en forenklet metodikk i Vegvesenets håndbok V712. <https://vegvesen.brage.unit.no/vegvesen-xmlui/handle/11250/2485006>. Håndboken inneholder metodikk for både prissatte og ikke-prissatte konsekvenser. Prissatte konsekvenser er de som har en allment anerkjent metode for verdisetting i kroner og øre. De ikke-prissatte konsekvensene er de som ikke kan verdsette i kroner og øre. I denne konsekvensutredningen ses det kun på ikke-prissatte konsekvenser.

Når det gjelder utredningen knyttet til tema naturmangfold er Miljødirektoratets veileder lagt til grunn. Det er ikke utført egne befaringer eller kartlegginger ifb med dette temaet.

Tre begreper står sentralt når det gjelder vurdering og analyse av ikke-prissatte konsekvenser;

1. Verdi – hvor stor betydning et område har i et nasjonalt perspektiv
2. Påvirkning – hvordan området påvirkes som følge av tiltaket
3. Konsekvens – sammenstilling av verdi og påvirkning.

Metodikken følger en generell trinnvis framgangsmåte som er beskrevet i planprogrammet:

1. Avgrensning av utredningsområdet og eventuelt influensområdet, avhengig av utbyggingsformål og hvilket utredningstema som studeres. Eventuell inndeling av området i hensiktsmessige delområder, avhengig av tema, kompleksitet og det aktuelle området.
2. Områdets verdi vurderes på bakgrunn av innsamlet data og inndelingen i delområder. Materialet skal viser hvordan verdivurderingen er foretatt, og hvilke kriterier som har ligget til grunn for vurderingen, slik at verdisettingen blir etterprøvbare. For de tema der det finnes omforente verdikriterier benyttes disse.
3. Omfanget (påvirkningen) av det som planlegges å skje i området vurderes i forhold til 0-alternativet, som tilsvarer sannsynlig utvikling av området uten utbyggingen (gjeldende reguleringsplan). Utredningen skal beskrive både de virkninger som følger av selve arealbeslaget og de virkninger utbyggingen har for influensområdet.
4. Konsekvensene av den foreslåtte utbyggingen for et gitt tema kommer fram ved å sammenstille vurderingene av områdets verdi med utbyggingsens omfang. Det viktige her er i hvor stor grad de definerte verdiene for det aktuelle temaet blir påvirket av utbyggingen.
5. Samlet vurdering av konsekvens for utbyggingen baseres på resultatene av vurdering av konsekvens for de enkelte tema supplert med forhold som faglig skjønn, lokalkunnskap og eventuelle

spesielle forhold ved den aktuelle utbyggingen. Det skal redegjøres for hvilke vurderinger som ligger til grunn og er vektlagt i den samlede avveiningen. Vektingen begrunnes slik at grunnlaget for vurderingene er etterprøvbare. Områder av nasjonal verdi eller stor regional verdi vektlegges ved sammenstillingen av konsekvenser. Forslagene vurderes opp mot målene i kommunens strategi for fremtidig arealbruk, og det skal synliggjøres om forslagene avviker fra føringene som gis der.

Planområdet består av et mindre område med dyrka mark, ellers er området preget av skog og utmark. Inntil planområdet finnes det landbrukseiendommer og eksisterende fritidsboliger.

Konsekvenser rangeres etter en tredelt skala:

	Ingen negative konsekvenser
	Middels negative konsekvenser
	Store negative konsekvenser

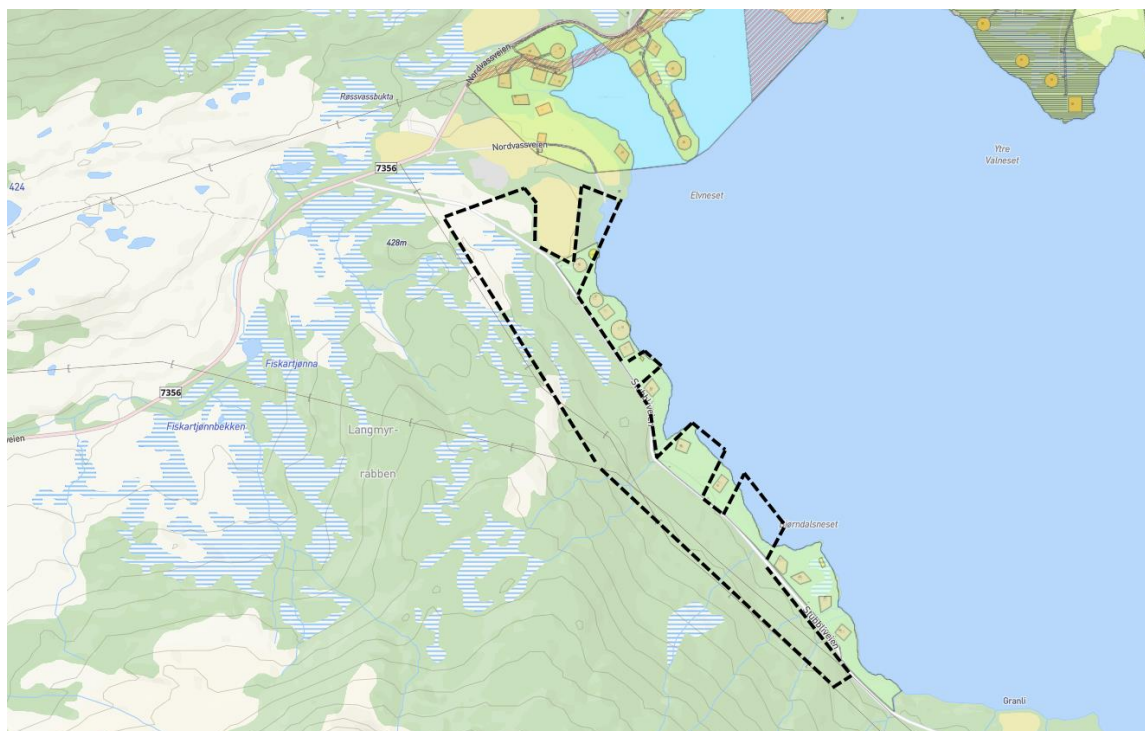
3.4 Kunnskapsgrunnlag

Kunnskapsinnhenting i rapporten er basert på materiale som er tilgjengelig i offentlige databaser/kart, rapporter, informasjon fra offentlige myndigheter og kommune, samt egen informasjonsinnhenting gjennom befarig. Det vises til nærmere beskrivelse under de respektive temautredningene: landskapsbilde, friluftsliv og naturmangfold.

3.5 Gjeldende reguleringsplaner

Store deler av planområdet er uregulert, mens en liten del av planområdet mot øst omfattes av en eksisterende reguleringsplan.

Nord for planområdet ligger «Detaljregulering for Røssvassbukta nord». Denne ble vedtatt i 2016, og det er i senere tid gjort flere mindre endringer på planen. Øst for, og delvis innenfor planområdet ligger «Detaljregulering for Røssvassbukt». Denne ble vedtatt i 2011, og det er i senere tid gjort flere mindre endringer på planen. Planen baseres på fritidsboliger langs hele sjøfronten. Begge planene er regulert for fritidsboliger.

Figur 3-1: Utsnitt fra reguleringsplanene tilknyttet planområdet, hvor planområdet som ble varslet er merket med svart stiplet linje. Detaljregulering for Røssvassbukta nord ligger nord for planområdet og detaljregulering for Røssvassbukt ligger helt inntil planområdet i øst og delvis overlappende med planområdet.

4 Landskapsbilde

4.1 Planprogram og utredningskrav

I fastsatt planprogram for fagtema landskapsbilde er det beskrevet følgende:

«Det vil være sentralt å vurdere de enkelte tiltaks grad av påvirkning på landskapsbildet både internt i området, samt influensområdet fraland og sjø. Dette kan oppnåes i form av reguleringsbestemmelser og plassering av bygg.

Landskapsmessig påvirkning av tiltaket skal i planen vurderes for formålsområdene som angir bebyggelse og anlegg, og det vil være sentralt å tilpasse lokalisering og bestemmelser slik at negativ effekt i størst mulig grad begrenses. Konsekvensen av nye tiltak for landskapet blir vurdert i forhold til planlagt arealdisponering med tanke på mulig konflikt/vesentlig virkning.

Nordland fylkeskommune utarbeidet i 2014 en landskapskartlegging for å gi et bedre kunnskapsgrunnlag om landskap i lokal og regional planlegging. Dette er tilgjengelig data som vil bli brukt som kunnskapsgrunnlag i konsekvensutredningen.

Det vil bli utarbeidet 3D-modell for å visualisere hyttenes nær- og fjernvirkning slik at f.eks. bestemmelser om byggehøyder, farger, materialbruk mm enklere kan fastsettes».

Figur 4-1: Fotoet viser planområdet sett mot vest.

4.2 Definisjon og avgrensning

Landskapsbilde består i denne sammenhengen av landskapets romlige og visuelle egenskaper og hvordan landskapet oppfattes som fysisk form. I utredningstema landskapsbilde vurderes landskapets visuelle, romlige og estetiske verdi. I dette inngår både naturlige og menneskeskapte elementer som gir et geografisk område særpreg. Alle typer landskap inngår derfor i begrepet, både naturlig landskap og tettbygde områder. Landskapsbildet består av flere landskapselementer, som er naturlige eller menneskeskapte objekter eller enheter. Landskapskomponenter er hovedstrukturer, som store landformer, vannformer, vegetasjonsmessige sammenhenger eller bystrukturer. Landskapselementer er naturlige eller menneskeskapte objekter eller enheter.

4.2.1 Kunnskap og kilder

Kunnskapsinnhenting er gjort gjennom innsamling av foreliggende registreringer og kartlegginger samt supplerende registreringer og foto fra befaring. Kunnskapsinnhenting baseres i hovedsak på materialer som er tilgjengelige i offentlige baser og informasjon fra kommune. I arbeidet er følgende hovedkilder benyttet:

- Bilder fra befaring utført av Multiconsult
- NiN landskap. Artsdatabanken. Natur i Norge landskapstyper
- Google maps/Google earth
- Norgeskart
- 3D modell

4.2.2 Influensområde

Influensområdet definerer området rundt planområdet som på en eller annen måte blir påvirket visuelt av tiltaket. Området er i denne konsekvensanalysen definert ut fra omkringliggende terreng, topografi, landskapsform og infrastruktur. Influensområdet for planområdet er hovedsakelig avgrenset av toppen av åsene som omkranser planområdet og lia det ligger i. Mot nordvest avgrenses influensområdet mot Kongsflåget og Skardlia, i sørvest avgrenses området mot Jørntinden, Kongsfjellet og Kongsdalen, og i øst avgrenses området mot Holmvika og den småkuperte Sundsåsdalen.

Tiltaket kan være synlig fra områder utenfor det definerte influensområdet. Dette gjelder fra de omkringliggende høydedragene rundt Røssvassbukta og Nordvatnet, Hjartfjellet og Litlokstinden. Avstandene er imidlertid så store at virkningene for landskapsbilde vil være ubetydelige, og disse områdene inngår derfor ikke i influensområdet.

Innenfor influensområdet er det mindre områder som tiltaket ikke vil være synlig fra. Dette omfatter områder der terrengformer eller vegetasjon hindrer visuell kontakt og/eller ligger i stor avstand fra tiltaket. Selv om tiltaket ikke har virkning for disse områdene inngår de av metodiske hensyn i influensområdet, men de vektlegges ikke i vurderinger for påvirkning og konsekvens. Influensområdet er avgrenset og illustrert i figur 4-2.

4.2.3 Besvarelse av planprogram

Tiltaket forventes å ha konsekvenser for landskap da det ønskes å legge til rette for nye fritidsboliger. Det vil bli viktig å plassere og tilpasse tomter og nye hytter best mulig i landskapet, samt lage gode bestemmelser som sikrer god terrengtilpasning og minst mulig terrenginngrep. Det er hyttene som skal tilpasses landskapet, ikke omvendt.

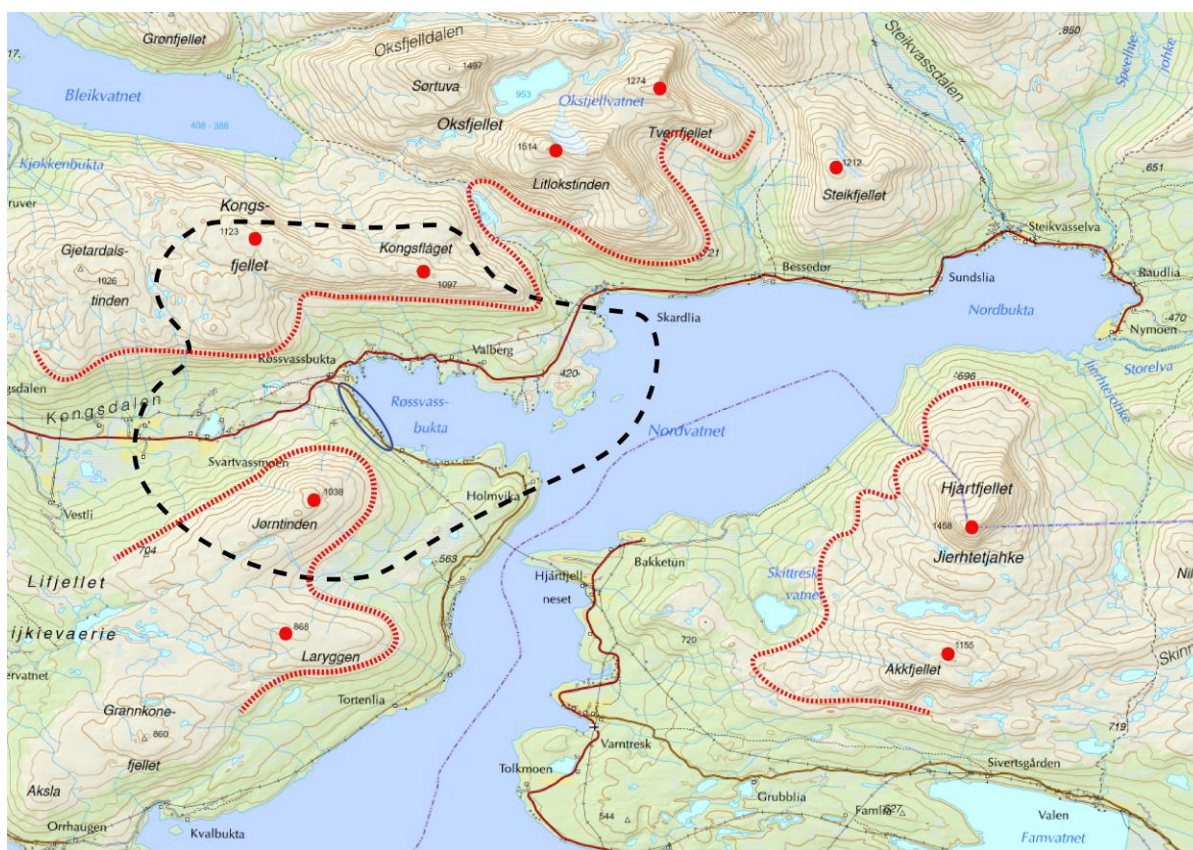
Landskapsbildet er registrert, landskapets karakter fastsatt og verdien er vurdert. Utstrekning av influensområdet og inndeling i delområder inngår i dette. Under påvirkning og konsekvensvurderinger er inngrepene i landskapet vurdert ut fra omfang, høyde, størrelse og utforming av hyttene/hyttetomtene. Det er utarbeidet en 3D-modell og nær- og fjernvirkning av tiltaket er illustrert med bilder fra modell.

Planarbeidet berører ikke kjente verneområder, verdifullt landskap, kulturminner eller mineralressurser utvalgte naturtyper, prioriterte arter, eller områder og kulturmiljø som er fredet. Planområdet omfatter kystlinjen og deler av innsjøen, men berører ikke selve sjøområdet. Planarbeidet berører statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen og regional kystsoneplan da det ligger ved sjøen.

4.2.4 Beskrivelse av landskapet

Landskapsbildet domineres av avrundede og bølgende terrengformer som omkranser det nordlige Røssvatnet; Nordvatnet, Nordbukta og Røssvassbukta. Dalsidene er skogkledde fram til de runder kanten på åsryggen, høydedragene som stikker opp herfra strekker seg over skoggrensen og er tynt vegetert. Røssvatnet danner gulvet i landskapsrommet. Dalsidene går jevnt oppover fra dalbunnen, før de får et brattere parti midt i dalsida som avrundes mot et platå, over dette er det flere vide daler og avrundede, men også spisse og fremtredende fjelltopper.

Det er utarbeidet et registreringskart under som viser landskapskomponenter og landskapselementer, som ligger til grunn for fastsetting av landskapets karakter for delområdene innenfor influensområdet.

Figur 4-2: Registreringskart for tema landskapsbilde. Viser landskapskomponenter og – elementer som ligger til grunn for fastsetting av landskapsbildets karakter (Bakgrunnskart hentet fra Norgeskart)

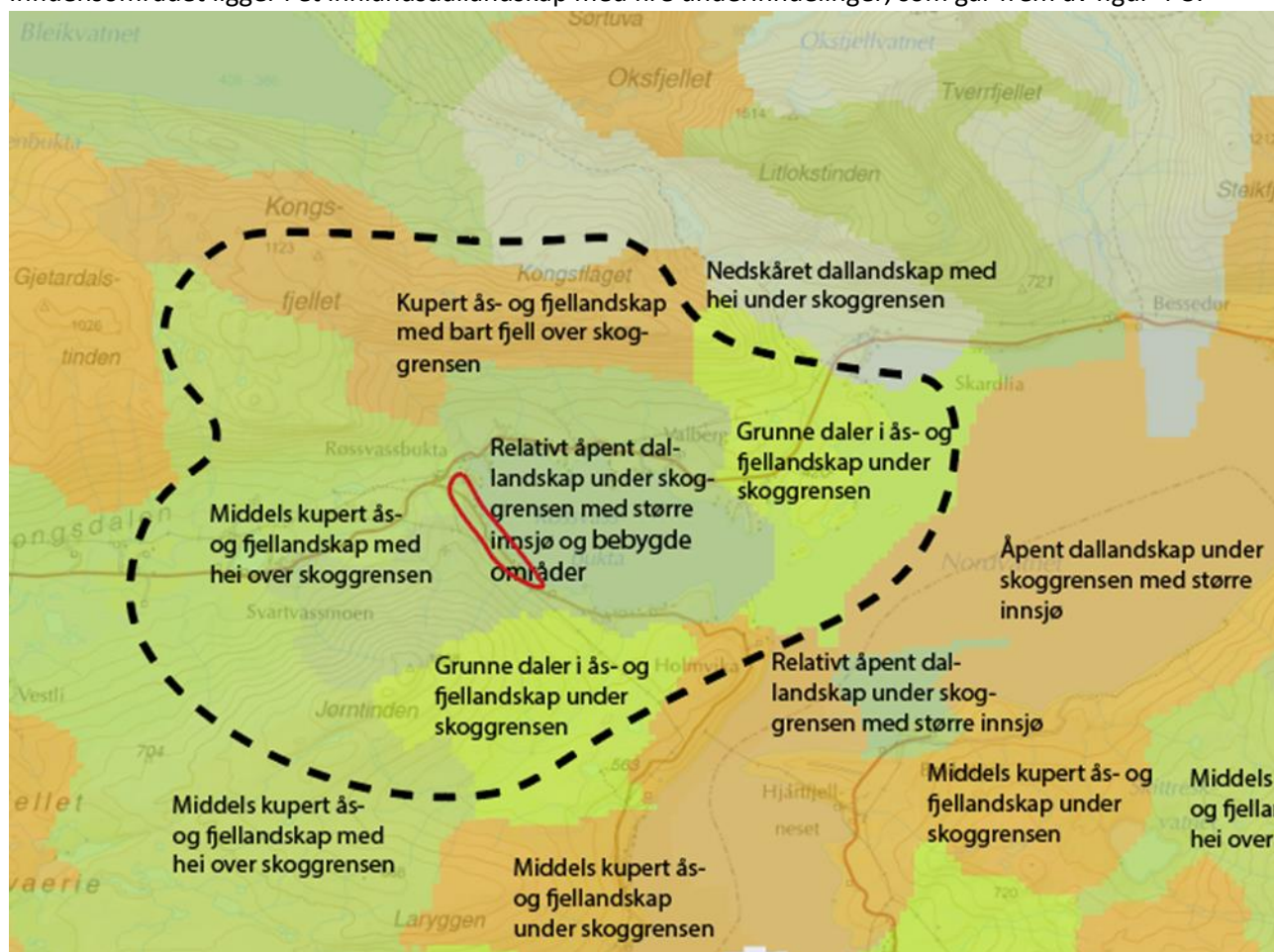
4.2.5 Landskapstype

Landskapstypen omfatter dallandskap der dalformen er relativt åpen og middels sterkt nedskåret fra omkringliggende åser, fjell og/eller slettelandskap. Områdene ligger under skoggrensen, og de delene av

landskapet som ikke er dominert av vann, vassdrag og våtmarker og evt. jordbruk og bebygde områder, er dekket med skog.

Områder av typen ligger ved innsjø som er større enn 8 km². Landskapet har et tydelig preg av menneskelig påvirkning. Mer enn 2 km² eller mer enn en fjerdedel av området har spredt bebyggelse, gårdsbruk, næringsområder, konsentrasjoner av bebyggelse eller teknisk infrastruktur i form av grender, bygder, små tettsteder, bolig og hyttefelt.

Influensområdet ligger i et innlandsdallandskap med fire underinndelinger, som går frem av figur 4-3.

Figur 4-3: Kartutsnitt som viser heldekkende landskapstyper hentet fra NiN Landskap. Stiplet linje viser influensområdet, og det aktuelle planområdet er markert med rød strek.

Grunne daler i ås- og fjellandskap under skoggrensen

Denne landskapstypen gjelder området nord og sør for planområdet, ved foten av Jørntinden og Laryggen og myrlandskapet på platået sørøst og nordøst for planområdet. «Landskapstypen omfatter dal- eller skålførmede deler av ås- og fjellandskapet, som ikke er store eller nedskårne nok til å inkluderes i hovedtypen dallandskap. Områdene ligger under skoggrensen, og de delene av landskapet som ikke er dominert av vann, vassdrag og våtmarker og evt. jordbruk og bebygde områder, er normalt dekket med skog. Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, selv om enkelte bygninger og linjeinngrep som veier og kraftledninger kan forekomme.»

Middelskupert ås- og fjellandskap med hei over skoggrensen

Denne landskapstypen gjelder den vestlige delen innenfor influensområdet; Kongsdalen, Svartvassmoen og Jørntinden. «Landskapstypen omfatter middels kuperte ås- og fjellandskap med høydeforskjeller mellom 100 og 250 meter innenfor avstander på 1 km. Områdene ligger over skoggrensen, med åpne men i hovedsak vegetasjonsdekte områder i fjellet. Vegetasjonen veksler mellom rabber, fjellheier, lesider og

myrer/våtmark. Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, selv om enkelte bygninger og linjeinngrep som veier og kraftledninger kan forekomme.»

Relativt åpent dal- landskap under skoggrensen med større innsjø og bebygde områder

Denne landskapstypen er i hovedsak knyttet til Røssvassbukt og Røssvatnet med sideterreng. Innenfor denne landskapstypen ligger også det aktuelle planområdet. Det er åpent landskap på og rundt sjøen. «Landskapstypen omfatter dallandskap der dalformen er relativt åpen og middels sterkt nedskåret fra omkringliggende åser, fjell og/eller slettelandskap. Områdene ligger under skoggrensen, og de delene av landskapet som ikke er dominert av vann, vassdrag og våtmarker og evt. jordbruk og bebygde områder, er normalt dekket med skog. Områder av typen ligger ved innsjø som er større enn 8 km². Landskapet har et tydelig preg av menneskelig påvirkning. Mer enn 2 km² eller mer enn en fjerdedel av området har spredt bebyggelse, gårdsbruk, næringsområder, større samferdselsanlegg, flyplasser med større gressarealer, konsentrasjoner av bebyggelse eller teknisk infrastruktur i form av grender, bygder, små tettsteder, bolig og hyttefelt.»

Kupert ås- og fjellandskap med bart fjell over skoggrensen

Denne landskapstypen er i hovedsak knyttet til Kongsflåget og Kongsfjellet nordvest for planområdet. «Landskapstypen omfatter kupert ås- og fjellandskap med høydeforskjeller større enn 250 meter innenfor avstander på 1 km. Områdene ligger over skoggrensen og er dominert av bart fjell og/eller blokkmark. Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, selv om enkelte bygninger og linjeinngrep som veier og kraftledninger kan forekomme.»

4.3 Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder

I tema landskapsbilde er det den visuelle opplevelsen av landskapet som vurderes. Det betyr at illustrasjonene så langt som det er mulig bør vise hvordan landskapet vil oppleves etter at tiltaket er gjennomført. Det påpekes at den valgte 3D-modellen som illustrasjonene er hentet ifra er en enkel modell. Eksisterende vegetasjon ligger ikke inne som et tredimensjonalt element for hele området. Ettersom det er mye og tett vegetasjon generelt i området, er det lagt inn vegetasjon ved noen utvalgte standpunkt hvor det er vurdert fjernvirkning fra. Det er ikke lagt inn vegetasjon for hele området, som betyr at i et tett skogkledt område som dette, vil ikke illustrasjonene kunne gi et godt nok bilde av situasjonen etter at tiltaket er gjennomført for alle delområdene mhp hvordan vegetasjon kan dempe virkningene av inngrepene/utbyggingen. Det er også usikkerhet rundt valg av løsning for hyttenes utforming, terrenginngrep og reetablering av vegetasjon og landskap. Det er laget visualisering av mulige nye hytter i eksisterende terreng med enkle volumer for bygg. Alle volumer av hyttene er lagt inn med lys/hvit farge. Disse forholdene er viktig å vite om ved forståelse av vurderingene.

Figur 4-4: Bilder fra planområdet sett mot øst.

4.3.1 Inndeling i delområder

Influensområdet er del inn i 4 delområder. Inndelingen er gjort på bakgrunn av landskapstyper, definert i NiN Landskap, samt enhetlig visuell karakter. Kriterier gjengitt i tabell 4-3 er benyttet. Influensområde og delområdeinndeling er vist i figur 4-5 under.

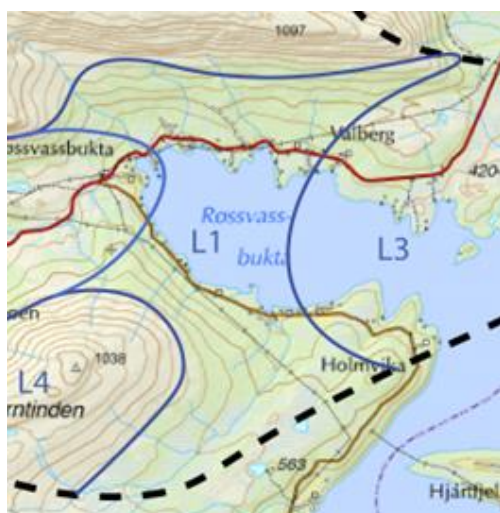

Figur 4-5: Influensområde og delområder for tema landskapsbilde.

4.3.2 Delområde L1 Bjørndalen og Røssvassbukta

Avgrensning

Området omfatter Bjørndalen og deler av Røssvassbukta, samt dalsidene sør, sørøst og nord for bukta. Delområdet avgrenses i vest ved overgangen til tettstedet Røssvassbukta og videre ned Kongsdalen.

Figur 4-6: Delområde L1, Bjørndalen & Røssvassbukta konsekvens

Beskrivelse

Registreringskategorier	Forklaring
Topografiske hovedformer	Delområdet består av vegeterte/skogkledde, slake dalsider ned mot Røssvatnet. Vad Røssvatnet er det viker og bukter med strandområder og små landskapsrom langs vannet
Romlige egenskaper	Det er et relativt åpent landskap med god sikt til omkringliggende områder. Det kupert terrenget og fjellene omkranser delområdet
Naturskapte visuelle egenskaper	Den åpne vannflaten omgitt av randvegetasjon og strandsone fremstår som stort sett uberørt og skaper helhet og variasjon
Naturskapte nøkkelementer	Vannflaten er det sentrale landskapselementet og skaper kontrast til skoglandskapet rundt. Vannflaten endres gjennom årstidene og gir variasjon i landskapet
Vegetasjon	Blandingsskog og jordbruksområder rundt vannet skaper helhet i landskapet
Arealbruk	Skogsvegetasjon i liene, jordbruksareal på de flatere partiene og strandsone ned mot Røssvassbukta.
Byform og arkitektur	Spredt bebyggelse, både bolig og fritidsbolig.
Menneskeskapte visuelle egenskaper	Kraftlinje, bebyggelse, menneskeskapte områder med tydelige overganger i landskapet
Menneskeskapte nøkkelementer	Vegene som går gjennom planområdet på begge sider av vannet er sentrale, det samme gjelder kraftlinjen som strekker seg øst-vest gjennom området på sør-vestsiden av vannet. Dette er typiske tekniske menneskeskapte inngrep.

Verdi, påvirkning og konsekvens

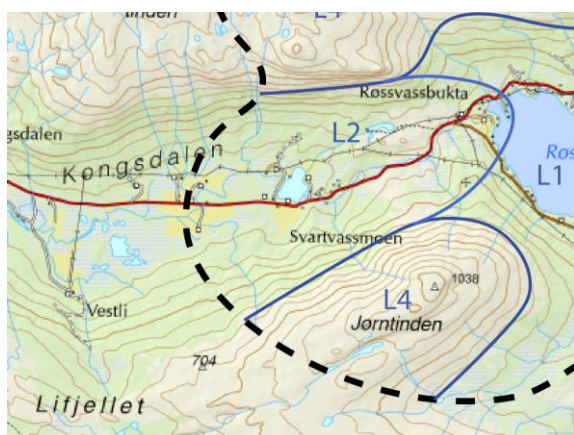
Verdivurdering: Delområde L1 Bjønndalen og Røssvassbukta					
Registreringskategori: Landskapsbilde					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲ Kort beskrivelse med verdibegrunnelse: Området fremstår som et helhetlig skogkledt daldrag opp til skoggrensen med åser og fjelltopper rundt og vann i dalbunnen. Foruten bebyggelse og infrastruktur fremstår delområdet i stor grad som uberørt. Til sammen dannes et landskap med gode visuelle kvaliteter. Delområdet har balanse mellom helhet og variasjon. Samlet sett er delområdet vurdert å ha noe verdi.					
Tiltakets påvirkning					
Utbyggingsalternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Alt. 0	▲ Begrunnelse: Hyttene forblir ubebygd, og vil dermed ikke ha konsekvenser for landskapsbildet i delområdet. Totalt sett vurderes alternativ 0 å medføre ubetydelig endring av delområdet.				
Alt. 1	▲ Begrunnelse: Hyttetomtene vil få ubetydelig/noe forringelse for landskapsbildet i delområdet. Hyttene vil ha noe innvirkning på nær- og fjernvirkning, men på grunn av tett vegetasjon i bunnen av daldraget og i omkringliggende terreng, vil både fjern- og nærvirkning bli tilnærmet ubetydelig og opplevelsesverdien forringes minimalt. I tillegg er det både bygd eksisterende hytter i og i nærheten av området som gjør at nye hytter blir en del av en større utbygging og vil naturlig inngå som en del av et hyttefelt som allerede er bebygd. I tillegg er det tekniske inngrep med vege og høgspenninger i området fra før. Totalt sett vurderes alternativ 1 å medføre ubetydelig til noe forringelse av delområdet.				
Tiltakets konsekvens					
Utbyggingsalternativ	+++ / ++++	+ / ++	0	-	--
Alt. 0	▲ Ingen miljøskade for delområdet (0).				

Alt. 1	▲
Ingen miljøskade for delområdet (0/-).	

4.3.3 Delområde L2 Røssvassbukta og Kongsdalen

Avgrensning

Området omfatter knutepunktet Røssvassbukta, og Kongsdalen. Her er en del bebyggelse, både hytter og gårdsbruk. Områdene er relativt flate og består av dyrkningsjord, men her er også småkupert terreng rundt Svartvassmoen og ved krysset i Røssvassbukta.

Figur 4-7: Delområde L2, Røssvassbukta & Kongsdalen

Beskrivelse

Registreringskategorier	Forklaring
Topografiske hovedformer	Delområdet består av flate, mindre areal mot de brattere helningene i terrenget. Områdene ligger ganske lavt, ikke høyt over vannivå i Røssvassbukta
Romlige egenskaper	Det er et tydelig dalføre ned kongsdalen, med Jørntinden og Kongsfjellet som definerer sidene sør og nord. Skogkledt sideterreng med slak helning følger dalen i en sørvest-nordøstre retning.
Naturskapte visuelle egenskaper	Åpen u-dal definert av åsryggene og fjellene øst-vest
Naturskapte nøkkelelementer	Vann, bekker fra de høyreliggende områdene og fra Røssvassbukta renner ned i dalen. Her er også noe myrområder og dyrket jord.
Vegetasjon	Blandingsskog i de slake helningene ned mot dalen, jordbruk og bløte områder i bunnen av dalen.
Arealbruk	Skog- og jordsbruksareal
Byform og arkitektur	Gårdsbruk og fritidsboliger
Menneskeskapte visuelle egenskaper	Kraftlinje, jord- og skogbruksareal, masseuttak, fysiske grenselinjer med tre-beplantning, menneskeskapte områder med tydelige overganger i landskapet, samferdsel- og infrastruktur
Menneskeskapte nøkkelelementer	Infrastruktur, bebyggelse, kraftlinje, masseuttak og turstier i området.

Verdi, påvirkning og konsekvens

Verdivurdering: Delområde L2 Røssvassbukta og Kongsdalen				
Registreringskategori: Landskapsbilde				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
▲				
Kort beskrivelse med verdibegrunnelse: Området fremstår som et helhetlig flatt jord- og skogbruksområde med viker og bukter nede ved Sørsundet. Delområdet inneholder gårdsbruk og samferdselsstrukturer og har god vannkontakt. De flate landbruksmarkene gir kontrast mot de skogkledde skråningene og fjellene ellers i området rundt Røssvatnet. Delområde 2 fremstår som åpent og vidstrakt, og har en god balanse mellom helhet og variasjon. Samlet sett er delområdet vurdert å ha middels verdi .				

Tiltakets påvirkning						
Utbyggings- alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet	
Alt. 0	▲ Begrunnelse: Hyttene forblir ubebygd, og vil dermed ikke ha konsekvenser for landskapsbildet i delområdet. Totalt sett vurderes alternativ 0 å medføre ubetydelig endring av delområdet.					
Alt. 1	▲ Begrunnelse: Hyttene vil bli noe synlig fra delområdet, da i krysset ved Røssvassbukt. Ellers ligger deler av planområdet skjult nord for Jørntinden. Inngrepet vil ha minimale konsekvenser for landskapsbildet i delområdet. På grunn av tett vegetasjon i lia ned mot vannet, vil tiltaket gi minimale nærvirkninger og dermed ikke forringe opplevelsesverdien. Totalt sett vurderes alternativ 1 å medføre ubetydelig endring av delområdet.					
Tiltakets konsekvens						
Utbyggings- alternativ	+++ / ++++	+ / ++	0	-	--	---
Alt. 0	▲ Ingen miljøskade for delområdet (0).					
Alt. 1	▲ Ingen miljøskade for delområdet (0).					

4.3.4 Delområde L3 Holmvika & Valneset

Avgrensning

Området omfatter Bjørndalen og Røssvatnet, samt dalsidene sør, sørøst og nord for bukta.

Figur 4-8: Delområde L3 Holmvika & Valneset

Beskrivelse

Registreringskategorier	Forklaring
Topografiske hovedformer	Delområdet består av vik og bukter og landskapet ligger i hovedsak lavt ved vannkanten.
Romlige egenskaper	Området fremstår åpent, men god sikt ut over vannet og det er god vannkontakt. De omkringliggende fjellene og skrånende terreng virker avgrensende i landskapsrommet.
Naturskapte visuelle egenskaper	Den åpne vannflaten, både Nordvatnet og Røssvassbukta omgitt av heier, småkuperte, vegeterte områder fremstår som stort sett uberørt og skaper helhet og variasjon.
Naturskapte nøkkelementer	Vannflaten er det sentrale landskapselementet og skaper kontrast til de uregelmessige holmene og vikene som omkranser vannet. Vannflaten endres gjennom årstidene og gir variasjon i landskapet
Vegetasjon	Områder uten vegetasjon nær vannet og krattvegetasjon høyere over vannet skaper en variasjon og helhet i landskapet
Arealbruk	Innsjø, fritidsboliger, boliger, bukter og vik

Byform og arkitektur	Mindre øyer, holmer og nes som er naturskapte elementer, men som gir stedet form og en menneskelig skala mot den store vannflaten og de høye fjellene
Menneskeskapte visuelle egenskaper	Flere fritidsboliger ved vannkanten er de sentrale menneskeskapte visuelle egenskapene ved dette delområdet
Menneskeskapte nøkkelementer	Infrastruktur, bebyggelse og kraftlinje er menneskeskapte nøkkelementer

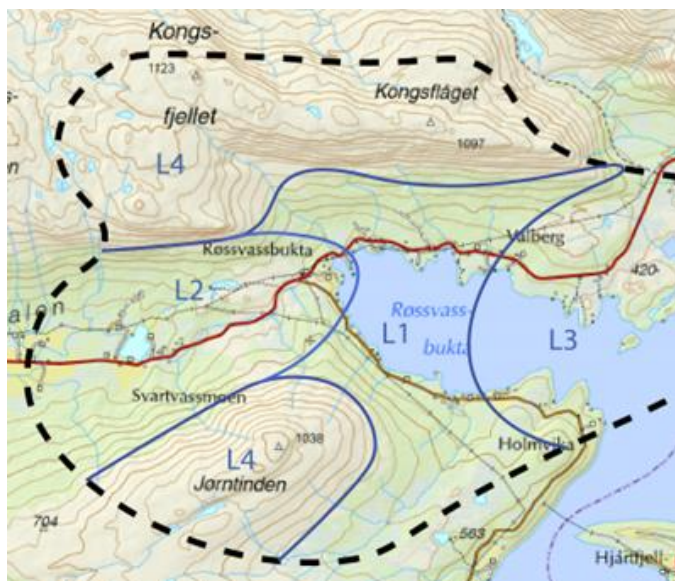
Verdi, påvirkning og konsekvens

Verdivurdering: Delområde L3 Holmvika & Valneset							
Registreringskategori: Landskapsbilde							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Kort beskrivelse med verdibegrunnelse:							
Området fremstår som åpent med stor vannflate, men også småkupert område ved Røssvatnet og Nordvatnet. Omkringliggende vegeterte/skogkledde lier og fjelltopper gir romlig effekt. Til sammen dannes et landskap med gode visuelle kvaliteter.							
Delområdet har balanse mellom helhet og variasjon. Samlet sett er delområdet vurdert å ha middels verdi .							
Tiltakets påvirkning							
Utbyggingsalternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Alt. 0	▲ Begrunnelse: Hyttene forblir ubebygd, og vil dermed ikke ha konsekvenser for landskapsbildet i delområdet. Totalt sett vurderes alternativ 0 å medføre ubetydelig endring av delområdet.						
Alt. 1	▲ Begrunnelse: Hyttene kan bli noe synlig fra delområdet mhp fjernvirkning, og vil dermed ha ubetydelig til noe forringet konsekvenser for landskapsbildet i delområdet. Store deler av delområdet ligger lavere enn planområdet. Ved hytteutbygging vil en utbygging kunne ses fra land og vann. Tiltaket vil kunne forringe opplevelsesverdien til delområdet noe. Totalt sett vurderes alternativ 1 å medføre ubetydelig til noe forringelse av delområdet.						
Tiltakets konsekvens							
Utbyggingsalternativ	+++ /++++	+ /++	0	-	--	---	----
Alt. 0	▲ Ingen miljøskade for delområdet (0).						
Alt. 1	▲ Ingen til liten negativ miljøskade for delområdet (0/-).						

4.3.5 Delområde L4 Jørntinden, Kongshaug og Kongsflåget

Avgrensning

Delområdene ligger over skoggrensa og består av fjellområdene som omkranser dalen og som kan tenkes å bli påvirket av fjernvirkning av tiltakene.

Figur 4-9: Delområde L4 Jørntinden, Kongshaug og Kongsfjøget

Beskrivelse

Registreringskategorier	Forklaring
Topografiske hovedformer	Delområdet består av de åpne fjellområdene som omkranser Røssvassbukta. Områdene ligger over skoggrensa og har store høydeforskjeller på relativt korte avstander. Kongsfjøget og Kongsfjøget henger sammen og danner et fjellplatå med tilhørende fjellvegg mot Røssvassbukta. Jørntinden har en karakteristisk enkeltstående form som danner en jevn vegetert helning i retning nord mot Røssvassbukta.
Romlige egenskaper	Det åpne, vidstrakte landskapet, langstrakt utsikt til Okstinden og store deler av Røssvatnet.
Naturskapte visuelle egenskaper	Terrengformer som fjell, dalsøkk, vann og vegeterte ller. Frodig blandingsskog ved og rundt vannet, bart fjell og bløte myrområder skaper kontraster i landskapet
Naturskapte nøkkelementer	Fjellplatå og fjell
Vegetasjon	Hovedsak lav myr- hei og skogvegetasjon. Fjell/berg
Arealbruk	Områdene ligger over skoggrensen og er dominert av bart fjell og/eller blokkmark.
Byform og arkitektur	Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.
Menneskeskapte visuelle egenskaper	Varer som markerer toppenes høyeste punkt.
Menneskeskapte nøkkelementer	Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur. Det kan være enkelte stier som leder opp til toppen av fjellet.

Verdi, påvirkning og konsekvens

Verdivurdering: Delområde L4 Jørntinden, Kongshaug og Kongsfjøget				
Registreringskategori: Landskapsbilde				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Kort beskrivelse med verdibegrunnelse: Området fremstår som dominerende i området og er synlig fra de fleste delområdene som er omtalt i denne utredningen. Til sammen dannes et landskap med gode visuelle kvaliteter. Delområdet har balanse mellom helhet og variasjon. Samlet sett er delområdet vurdert å ha middels verdi.				
Tiltakets påvirkning				

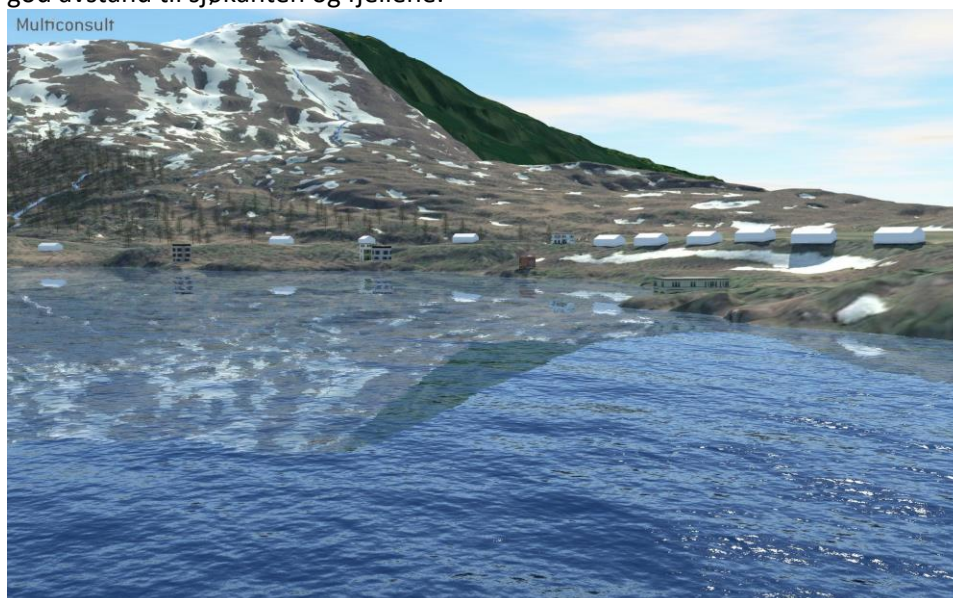
Utbyggings- alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Alt. 0	▲ Begrunnelse: Hyttetomtene blir ubebygde, og vil dermed ikke ha konsekvenser for landskapsbildet i delområdet. Totalt sett vurderes alternativ 0 å medføre ubetydelig endring av delområdet.						
Alt. 1	▲ Begrunnelse: Fjellpartiene ligger ikke i umiddelbar nærhet til tiltaket, men de vil delvis kunne skimtes fra Kongshaugen og Kongsflåget. Jørtinden ligger slik til at det er vanskelig å se tiltaket med mindre man beveger seg helt ut på den nordre kanten av Jørtinden. Tiltaket er vurdert til å ha ubetydelige konsekvenser for landskapsbildet i delområdet. På grunn av at dette delområdet ligger høyere, et godt stykke fra planområdet, vil ikke tiltaket få noen endring for nærvirkning og dermed ikke forringe opplevelsesverdien. Totalt sett vurderes alternativ 1 å medføre ubetydelig endring av delområdet.						
Tiltakets konsekvens							
Utbyggings- alternativ	+++ / ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Alt. 0	▲ Ingen miljøskade for delområdet (0).						
Alt. 1	▲ Ingen miljøskade for delområdet (0).						

4.4 Vurdering av påvirkning

Tiltakets grad av påvirkning vurderes ut ifra forankring og lokalisering, terreng- og landskapsinngrep, skala, linjeføring og arkitektonisk utforming.

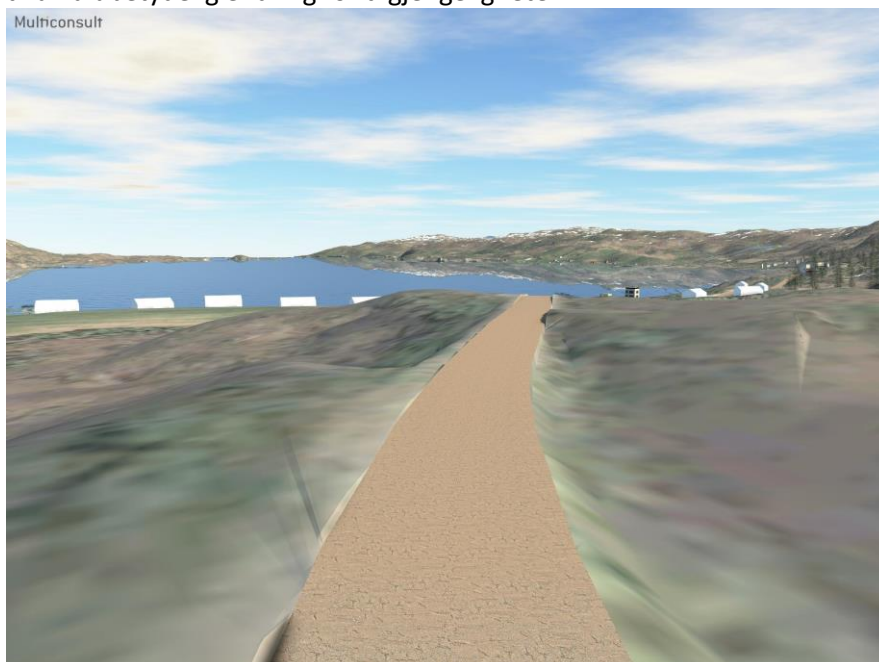
Forankring og lokalisering

I hovedsak består området i dag av spredt bebyggelse, innsjø og skoglandskap i skrånende terreng i nordøstvendt retning. Området oppfattes pr. dags dato som stille og naturtro. Etablering av flere hytter innenfor planområdet vil ikke endre vesentlig på denne oppfattelsen, da det er fritidsbebyggelse og boligbebyggelse i omkringliggende områder fra før. Hyttene vil kunne ses fra omkringliggende områder, men vil ikke vesentlig forringe den visuelle profilen til sjøen eller fjellet, da det for de aller fleste tomtene er god avstand til sjøkanten og fjellene.

Figur 4-12: Visualisering av hyttene i landskapet. Utsnitt fra Elvbakkneset mot sør med Jørtinden i bakgrunn.

Landskapets opplevelseskvalitet kan vurderes til å bli noe endret av tiltaket. Tiltaket er forankret, men vil medføre noe fragmentering av landskapet. Området vil fortsatt være tilgjengelig for andre ved etablering av hytter. Noe økt trafikk på vegen vil ikke medføre redusert tilgjengelighet eller barriere. Tiltaket vurderes til å ha ubetydelig endring for tilgjengeligheten.

Figur 4-11: Visualisering av hyttene i landskapet. Utsnitt sett fra Stubblivegen mot Røssvassbukt og mot hyttetomtene i østlig retning. Hyttene vil skimtes fra vegen, men med eksisterende vegetasjon og revegetering i etterkant av bygging vil nærvirkning og fjernvirkning i stor grad dempes. I tillegg vil hyttene gi en annen fargevirkning i landskapet.

Terreng- og landskapsinngrep

Tiltaket ligger langs veg, i nærhet til vannkant/strandsone, og vil medføre noen terrenginngrep mhp bygging av hytter og adkomstveger. Hyttene vil kunne ses fra land og sjø og fra noen omkringliggende områder. Tomtene og hyttene må tilpasses eksisterende terreng så godt det lar seg gjøre, og områder hvor det kreves sprengning og skjæring må unngås da dette fører til store inngrep. I området med store terrengforskjeller kan det være utfordrende å anlegge adkomstveg og tilpassing av hytter vil være avhengig av god terrengtilpasning som ikke medfører for store inngrep.

Figur 4-13: Visualisering av hyttene i landskapet. Utsnitt fra toppen av Jørntinden mot nord. Hyttene kan skimtes fra Jørntinden, men de utgjør ikke noe fremmedelement i landskapet da de inngår som en del av eksisterende hyttebebyggelse og veg.

Skala

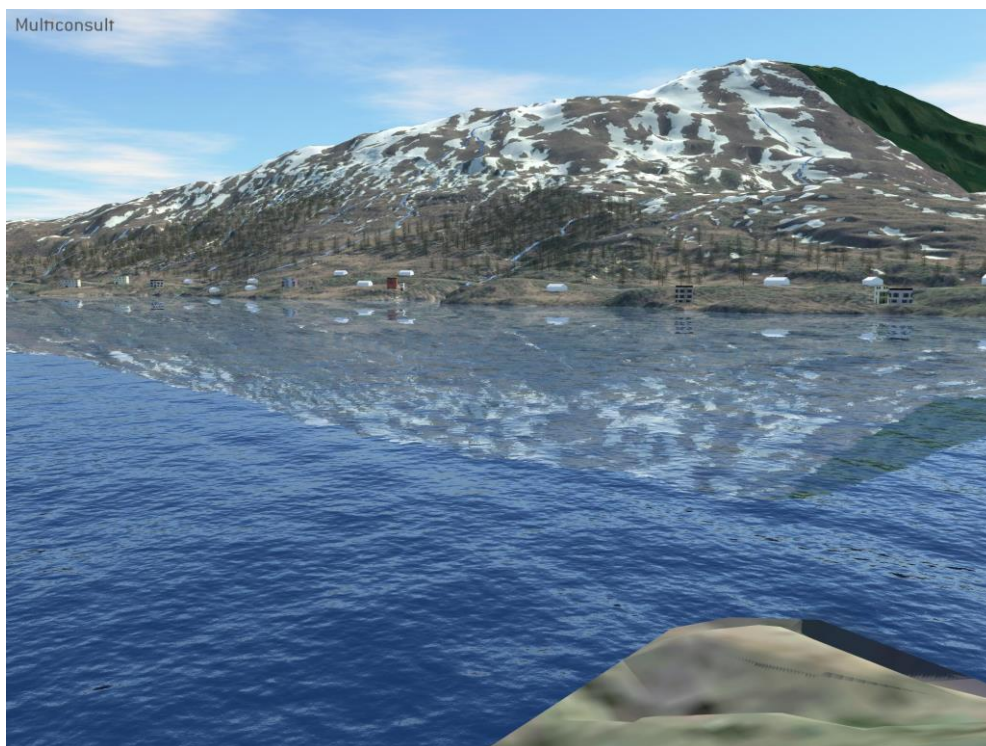
Hyttetomtene er spredt plassert og vil være av en skala som ikke er ødeleggende for landskapsbildet. Tiltaket må tilpasses skalaen i landskapet, eller underordne seg denne. Det bør settes begrensinger på byggehøyde og det bør settes krav til kvalitet og utforming av hyttene. Se utsnitt fra 3D modell, her er høyder satt på 1,5 etasjer. Skalaen på tomtene er definert til 0,6 til 1,2 daa og bør ikke bli større enn dette. I tillegg kan antall bygninger pr tomt også være avgjørende for totalinntrykket knyttet til skala.

Linjeføring

De foreslåtte hyttetomtene følger og forholder seg til eksisterende linjer i landskapet, så som terrengets helning, veg og vannkant. Tiltaket har god rytme og hyttetomtene ligger spredt, men samtidig nært nok til at de oppfattes som et samlet terrenginngrep i det store landskapsbildet.

Arkitektonisk utforming

Arkitektonisk utforming vil være av stor betydning ift nær- og fjernvirkning. Dette handler om hvordan hver hytte blir seende ut og hvordan inngrepet tilpasser seg eksisterende terreng og landskap. Hyttenes plassering fremstår helhetlig, og bør sammen med utomhusanlegg og evt anneks/bod ha gjennomført gode kvaliteter med hensyn på arkitektur og landskap. Fargebruken skal være avdempet, i hovedsak mot den mørke delen av spekteret. Dette for å i størst mulig grad inngå som del av landskapet. Torvtak eller tretak vil kunne bidra til å dempe påvirkning på landskap, da det tar opp igjen og gjenspeiler farger og tekstur fra omkringliggende natur.

Figur 4-14: Visualisering av hyttene i landskapet. Utsnitt fra Elvbakkneset mot sør. Hyttene vil ses fra Elvbakkneset, men de vil ikke bli fremtredende i det store landskapsbildet.

4.5 Vurdering av konsekvens

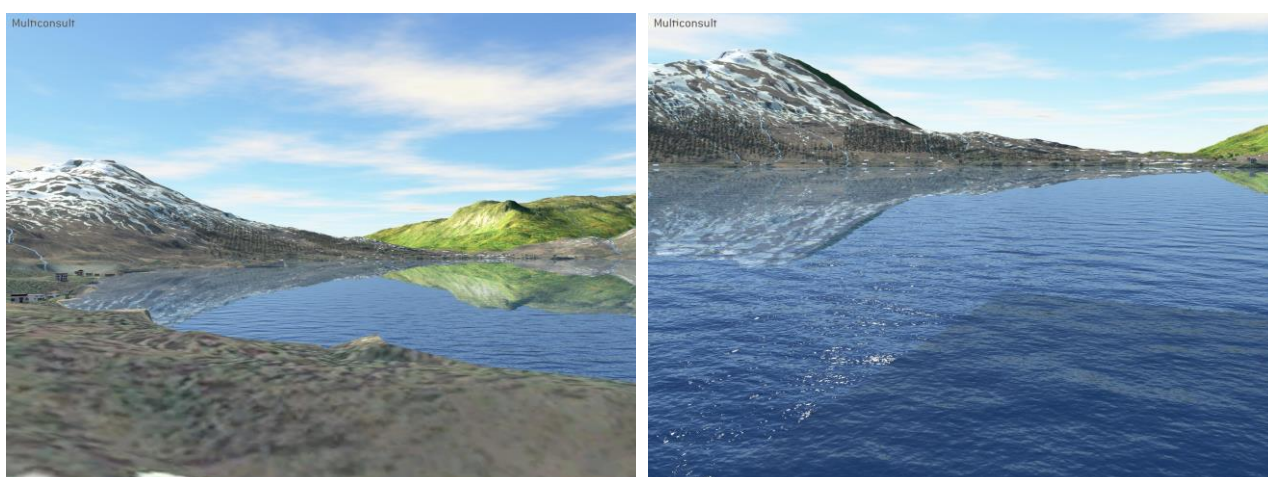
Konsekvensen fastsettes ved å sammenholde opplysninger/vurderinger om det berørte temaets verdi og omfanget av tiltakets virkning. Med konsekvens menes de fordeler og ulemper tiltaket vil medføre i forhold til alternativ 0. Alternativ 0 har begrensede eller ingen konsekvenser.

Nye hytter og tilhørende infrastruktur vil påvirke landskapsbildet, først og fremst i forhold til nærvirkning langs Stubbliveien, men også noe fjernvirkning for delområdene. Opplevelseskvalitet er vurdert til å bli ubetydelig til noe forringet. Inngrepene er ikke ødeleggende i den forstand at de ødelegger noe terreng/landskap og tilgjengelighet til akkurat den enkelte hyttetomt. Dette anses i det store og hele ift landskap, og allerede være eksisterende funksjoner (hytter) i landskapet der nye hytter ikke fremmedgjør totalinntrykket. Først og fremst handler denne utbyggingen om noe forringet opplevelse knyttet til visuell karakter. Landskapet er vurdert til å ha noe verdi, mens påvirkningen er vurdert til ubetydelig til noe forringet av tiltaket. Alternativ 1 vil ha noe større negative konsekvenser enn alternativ 0, men dette anses heller ikke å få stor negativ betydning for landskapskvaliteten. Området er allerede tatt i bruk til hytter, det er veg og høyspentlinje i området og det er dermed allerede påvirket av tekniske inngrep.

Delområde	Verdi	Alt. 0	Alt. 1
Nr Delområde L1 Bjønndalen og Røssvassbukta	Noe	0	–
Nr L2 Røssvassbukta og Kongsdalen	Middels	0	0
Nr L3 Holmvika og Valneset	Middels	0	–
Nr L4 Jørntinden, Kongshaug og Kongsflåget	Middels	0	0
Avveining		Har pr. definisjon ingen konsekvens	To delområder med ingen miljøskade og to delområder med noe/liten miljøskade.
Samlet vurdering		Ingen negativ konsekvens	Ingen til middels negativ konsekvens
Rangering		1	2

Delområde	Verdi	Alt. 0	Alt. 1
Forklaring til rangering		Får ingen konsekvenser og rangeres som nummer én	Tiltaket vil få noe påvirkning på nær- og fjernvirkning for delområde L1 og L2. Inngrepene vil få størst negativ konsekvens for nærvirkning, men vil også være synlig på noe avstand. Vegetasjon og terrengformasjoner i området vil dempe den negative effekten av inngrepene, og inngrepene anses som små det store landskapsbildet sammen med allerede utbygde hytter i og i nærheten av planområdet.

Det er i utgangspunktet svært liten forskjell på 0-alternativet og alternativ 1. Det er kun antall hytter som vil økes i alternativ 1. Inngrepet vil i det store landskapsbildet likevel bli samlet innenfor et svært avgrenset område i den store skalaen i landskapet. På illustrasjonene er det ikke lagt inn vegetasjon eller revegetering utover topografi i modellen, noe som gjør at visualiseringen må ses i sammenheng med den faktiske situasjonen på stedet i dag. Inngrep i landskap og terreng må utføres så skånsomt som mulig for å redusere nær- og fjernvirkningen av inngrepet. Hyttene krever infrastruktur og en del terrengbearbeiding og vegetasjonshåndtering. Dette vil føre til negative inngrep i naturen, men samtidig vil virkningen kunne dempes med god landskapstilpasning og smarte løsninger når det kommer til anleggelse av veger og tilbakeføring av natur og vegetasjon. Hyttene må plasseres i terreng, og store terrenginngrep som sprengning og skjæring bør i størst mulig grad unngås. Området ligger i en li som gjør at tomtene kan tilpasses landskapet de ligger i, uten at de i stor grad påvirker omkringliggende områder. Hyttene må utformes slik at de ikke blir dominerende i landskapet, farger på fasader og tak må begrenses og det bør for eksempel bygges natursteinsmurer framfor store skjæringer og fyllinger.

Figur 4.15: T.v; Visualisering av hyttene i landskapet. Utsnitt fra Sørsundet mot nordvest, hyttene er usynlige.

T.h: Visualisering av hyttene i landskapet. Utsnitt fra Valneset mot sørvest, hyttene er mer eller mindre usynlige.

5 Friluftsliv

5.1 Planprogram og utredningskrav

I fastsatt planprogram for fagtema friluftsliv er det beskrevet følgende:

«Naturbasen viser at det er registrert et friluftslivsområde vest for planområdet. Området er oppført med avgrensning i kartet i Miljødirektoratets Naturbase og eget fakta ark som redegjør for verdi, område-beskrivelse og verdisettingskriteriene som ligger til grunn.

Utredningen vil med utgangspunkt i kjent kunnskap vurdere i hvilken grad tiltaket vil påvirke mulighetene til å drive friluftsliv og påvirkning av områder som er verdifulle for friluftslivet».

5.1.1 Definisjon og avgrensning

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Sentralt for temaet friluftsliv er folks bruk og opplevelse av det naturlige og menneskepåvirkede landskapet.

I tillegg er det friluftslivsinteresser tilknyttet Røssvatnet og dets omkringliggende areal. Konsekvensene for friluftsliv som tiltaket gir, utredes her.

Tiltaket ligger ikke innenfor kartlagt friluftsområde, men ligger i nærheten av to registrerte friluftsområder iht Miljødirektoratets Naturbase.

5.1.2 Kunnskap og kilder

Kunnskapsinnhenting er gjort gjennom innsamling av foreliggende registreringer og kartlegginger, samt supplerende registreringer og foto fra befaring. Kunnskapsinnhenting baseres i hovedsak på materialer som er tilgjengelige i offentlige baser og informasjon fra kommune. I arbeidet er følgende hovedkilder benyttet:

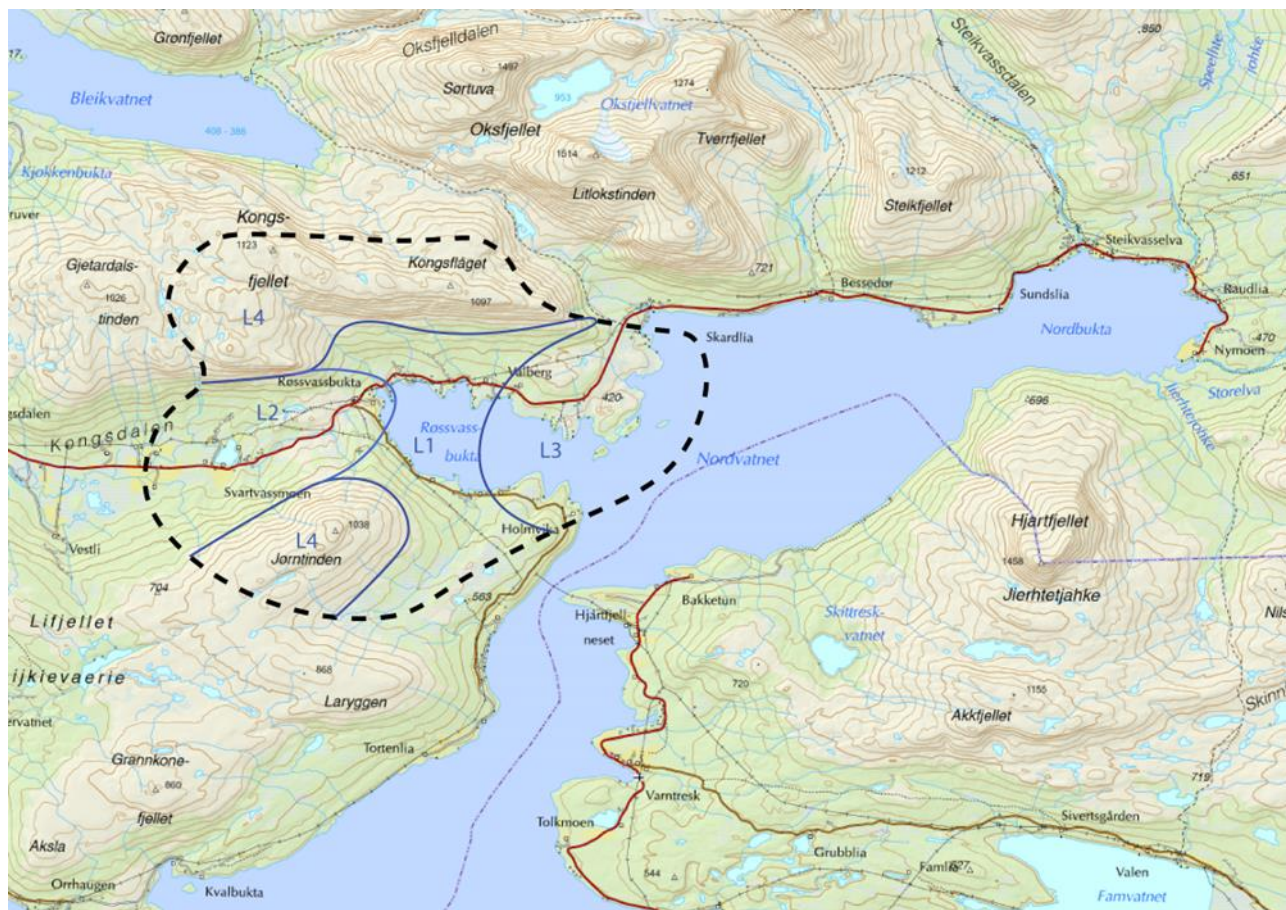
- Bilder fra befaring utført av Multiconsult
- Miljødirektoratets Naturbase
- NiN landskap. Artsdatabanken. Natur i Norge landskapstyper
- Norgeskart
- Mapant
- 3D modell

5.1.3 Influensområde

Planområdet er en del av et større influensområde.

Influensområdet er noe større enn planområdet. Influensområdet avgrenses av områder rundt der folk oppholder seg og der de planlagte hyttene kan ses/oppleses fra ulike standpunkt der folk bor eller oppholder seg i friluftssammenheng. Influensområdet vil derfor omhandle friluftsområder rundt selve planområdet, både ute på Røssvassbukta og fra strandsonen rundt, samt fra enkelte fjelltopper rundt. Mennesket sin opplevelse av landskapet skal utredes i fagtema Landskapsbilde, og inngår den delen av konsekvensutredningen.

Influensområdet vurderes til å være det samme for både landskapsbilde og for friluftsliv.

Figur 4.1. Influensområdet vurderes til å være det samme for friluftsliv som for landskapsbildet. Se avgrensning med svart stiplet strek.

5.1.4 Besvarelse av planprogram

Tiltaket innebærer fysisk påvirkning på et relativt lite areal på land som i moderat grad allerede er påvirket av menneskelig aktivitet gjennom vegutbygging, høyspentlinjer og hytter.

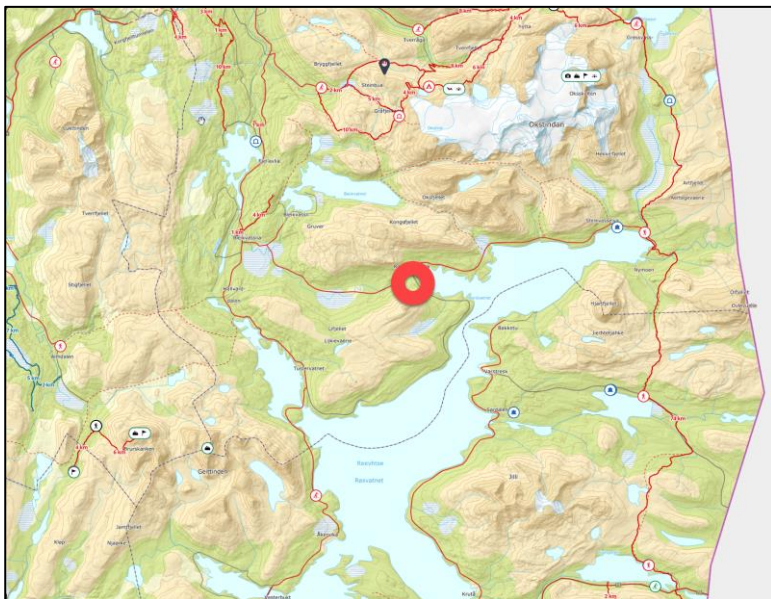
Vurderingene under dette temaet omhandler og forholder seg i all hovedsak til kommunens egen verdivurdering av friluftsliv, hentet fra registrering i Naturbasen.

Planområdet berører ikke direkte områder med spesiell verdi for friluftslivet. Planområdet omfatter kystlinjen og deler av i Røssvassbukta, men berører ikke selve sjøområdet. Planarbeidet berører statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen og regional kystsoneplan da det ligger ved sjøen.

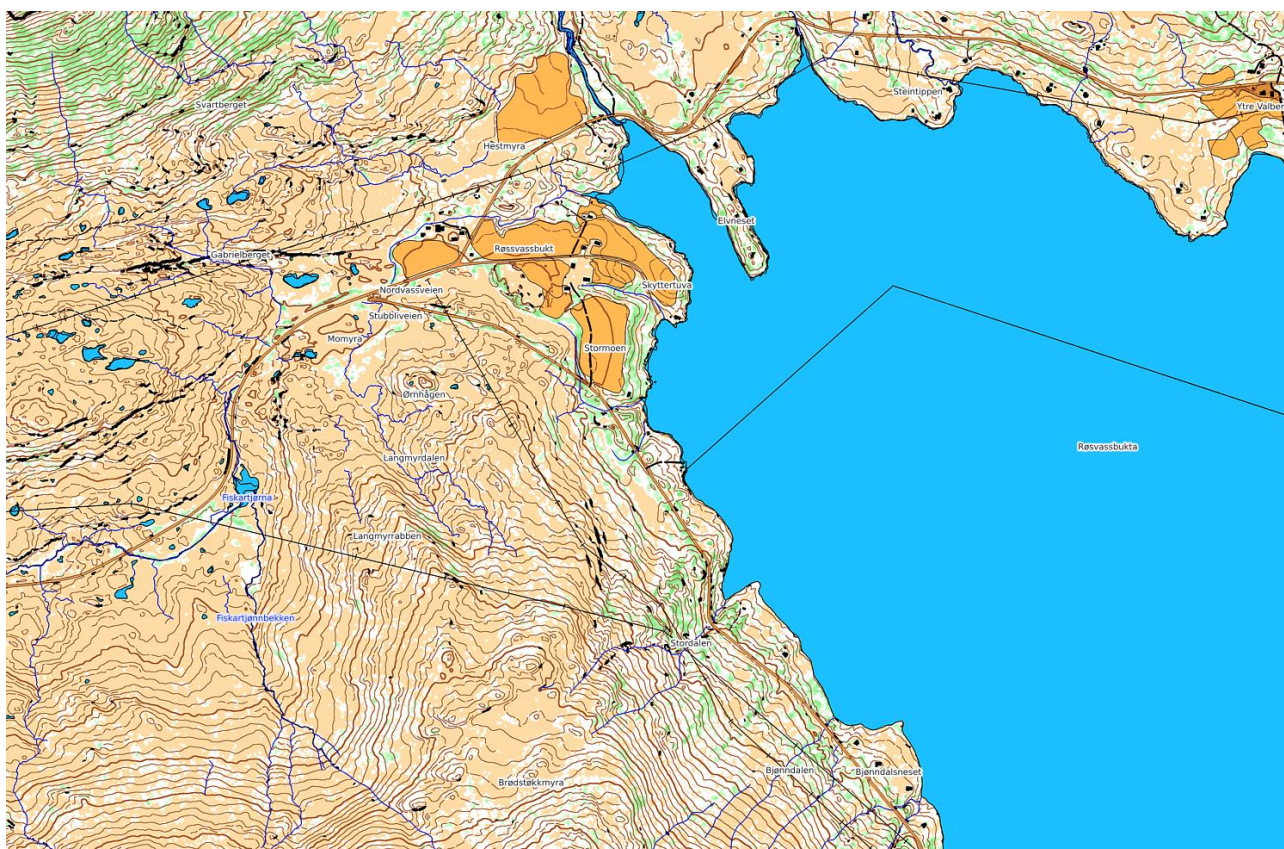
5.2 Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder

5.2.1 Verdi

Kartet nedenfor viser et utsnitt fra ut.no sitt kart, der populære turer i området er markert. Dette viser at det hovedsakelig er nord i kommunen, i fjellområdene, det er markert «vanlige» og mest brukte turer. I tillegg vil naturligvis vegene i området brukes til turgang, løping og sykling. Denne brukes anses å være lav.

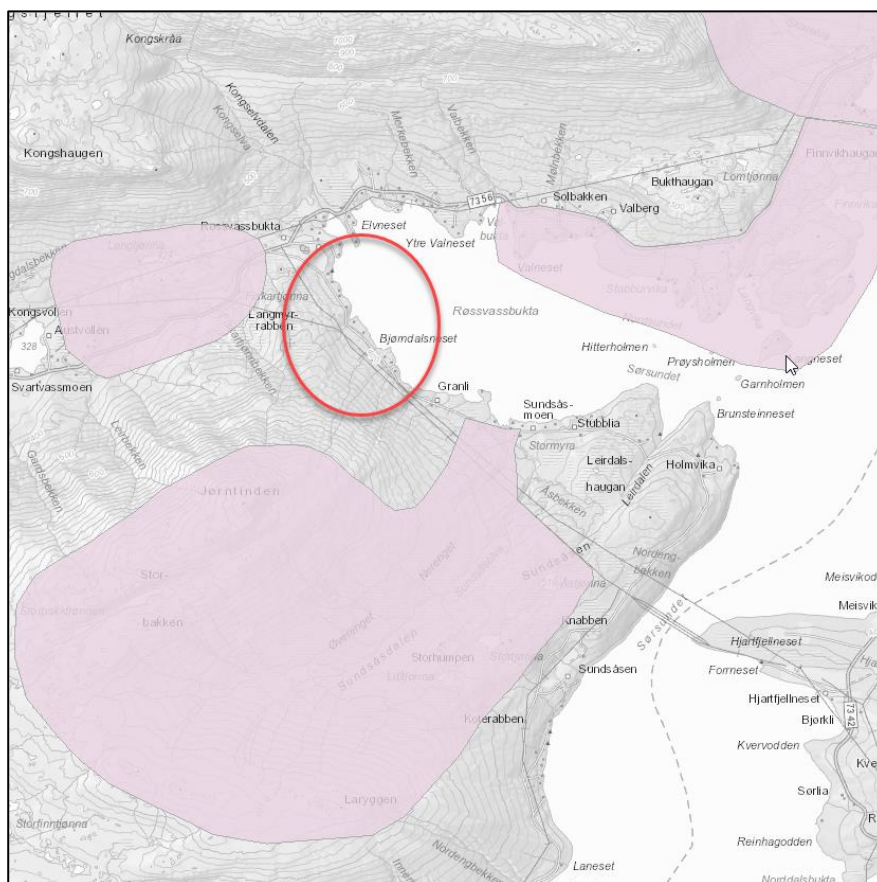

Figur 4-2: Turstier i Hemnes kommune (kilde: ut.no)

Figur 4-3: Kart fra Mapant viser at det ikke er registrerte turstitraser i planområdet eller i umiddelbar nærhet.

Det er ingen etablerte stitraser for turbruk i eller i nærheten av planområdet. Planområdet ligger ved foten av Jørntinden, men verken turkart.no eller mapant.no viser etablerte turstier mellom tinden og planområdet og eller Røssvassbukta. Selve planområdet vurderes til å ha liten verdi som friluftsområde. Røssvassbukta, rett øst for planområdet brukes noe til friluftaktivitet på sjø (fiske og båtutfart) og vurderes til å ha noe verdi.

Figur 4-4: kart som viser utsnitt fra Naturbasen, der registrerte friluftsområder er definert rundt planområdet. Rød sirkel viser planområdets beliggenhet.

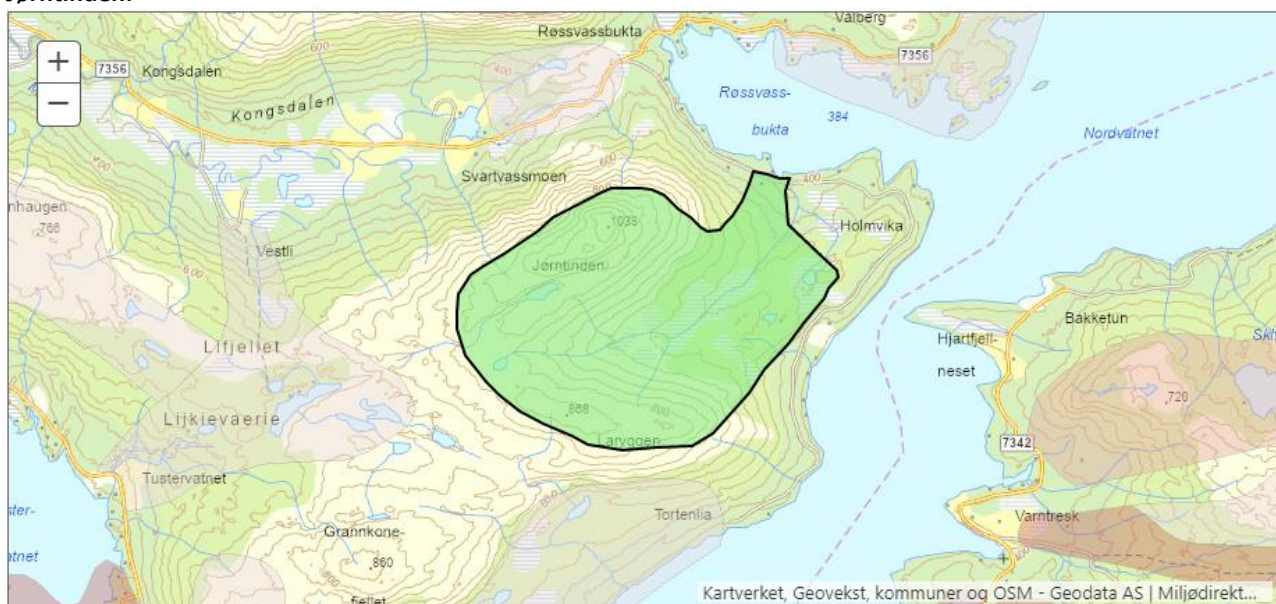
Det ligger ingen registrert friluftsområder innenfor plangrensen, men som vist i kartet over er det registrert friluftsområder i Naturbase.no både vest, sør og øst for planområdet. Disse områdene er registrert og kartlagte av kommunen etter følgende skala:

Områdeverdi

- Svært viktig friluftslivs område
- Viktig friluftslivs område
- Registrert friluftslivs område
- Ikke verdisatt friluftslivs område

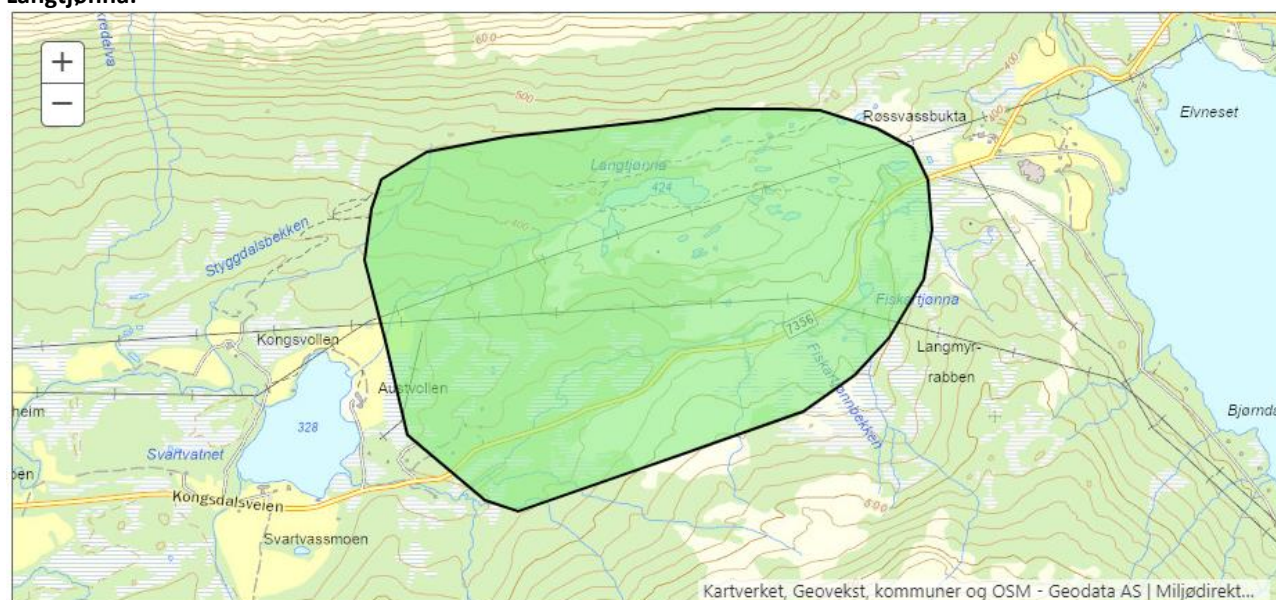
Datasettet viser områder som er kartlagt og verdsatt etter metodikken i Miljødirektoratets veileder M98-2013 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. Formålet med datasettet er å gi en oversikt over områder som er viktige for allmennhetens friluftsliv, og at det skal være lett å redegjøre for hvilke vurderinger og kriterier som er lagt til grunn for arbeidet og det ferdige produktet.

De 3 registrerte områdene er omtalt under:

Jørntinden:

Området er et registrert friluftsområde som er definert som et utfartsområde som dekker Jørntinden og et slakt dalføre med bjørkeskog sør for Jørntinden. Området blir noe eller aldri brukt. Både tilgjengelighet og egnethet er vurdert til å være ganske dårlig, selv om potensiell bruk er vurdert til å være ganske stor.

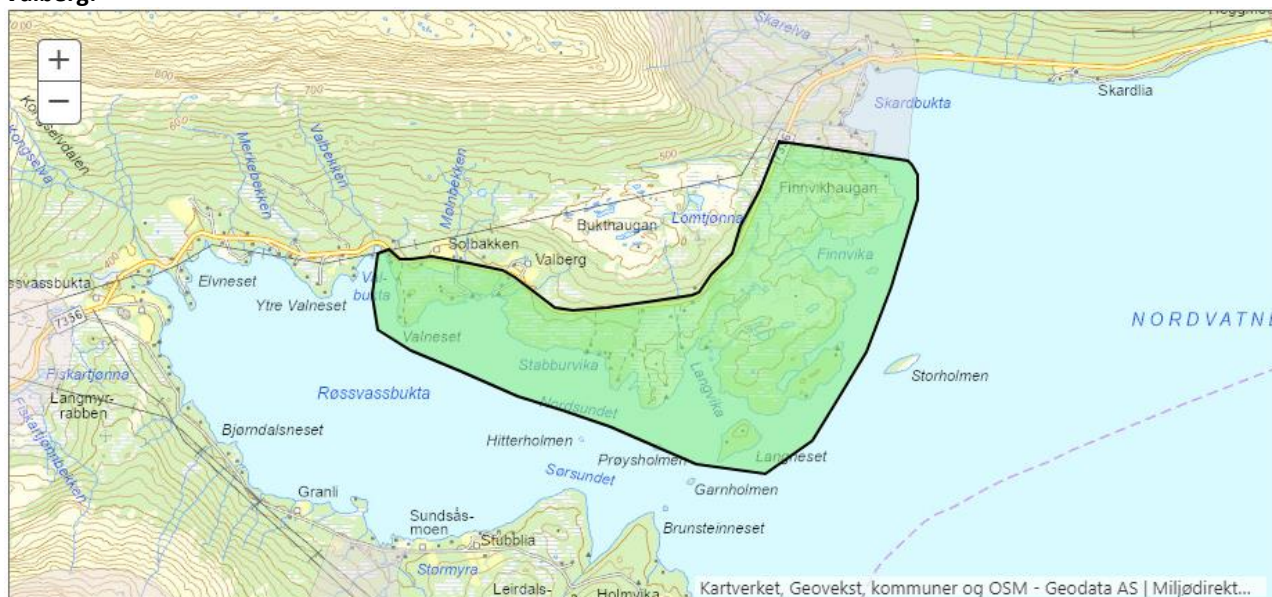
Området har **noe verdi** som friluftsområde, men blir ikke direkte berørt av tiltaket. Det anses heller ikke at nye hytter vil påvirke friluftsopplevelsen fra området, da avstanden er for stor. Konsekvensen vurderes til å være **ubetydelig** både for 0-alternativet og for alternativ 1.

Langtjønna:

Området er et registrert friluftsområde som er definert som et utfartsområde bestående av vann, jettegryter og snau fjell. Området blir noe brukt av lokale, men har aldri regionale eller nasjonale brukere. Selve Langtjønna er tilgjengelig via sti fra fv 7356 og det er mange mindre tjern/pytter/jettegryter rundt Langtjønna. Tilgjengeligheten er ganske god og den potensielle bruken er ganske stor.

Området har **noe verdi** som friluftsområde, men blir ikke direkte berørt av tiltaket. Det anses heller ikke at nye hytter vil påvirke friluftsopplevelsen fra området, da avstanden er for stor. Konsekvensen vurderes til å være **ubetydelig** både for 0-alternativet og for alternativ 1.

Valberg:

Området er et registrert friluftsområde som er definert som et utfartsområde. Området består av knauser og myrer og ligger på sørsiden av fv. 7356 og omfavner strandsonen lengst nordøst i Røssvassbukta. Strandsonen består av mindre bukter og vikar og åpne områder inkludert sjøarealet. Området har middels brukerfrekvens av lokale, og blir nesten aldri brukt av regionale eller nasjonale brukere. Området har ganske god tilgjengelighet både fra veg og sjø og har middels potensiell bruk.

Området har **noe verdi** som friluftsområde, men blir ikke direkte berørt av tiltaket. Det anses heller ikke at nye hytter vil påvirke friluftsopplevelsen fra området, da avstanden er for stor. Konsekvensen vurderes til å være **ubetydelig** både for 0-alternativet og for alternativ 1.

5.2.2 Vurdering av påvirkning og konsekvens for selve planområdet

Tiltakets grad av påvirkning vurderes ut ifra opplevelseskvalitet, areal/omfang, tilgjengelighet/barriere, bruk av området og lydbilde.

Planområdet brukes i dag ikke spesifikt som friluftsområde, men hyttebrukere i området bruker naturligvis området i friluftssammenheng, både på land og i sjø.

Området oppfattes pr. dags dato som stille og naturtro. Etablering av flere hytter i det aktuelle planområdet vil ikke endre på denne oppfattelsen. Det er bebyggelse av hytter i umiddelbar nærhet og i omkringliggende områder fra før og ingen nye hytter vil berøre de registrerte friluftsområdene i nærheten. Hyttene vil kunne ses tydelig fra noen av friluftsområdene og ved å holde en viss avstand fra sjøkanten, vil man heller ikke forringe friluftsopplevelsen fra båt eller annet ute på sjøen.

Friluftsområdets opplevelseskvalitet vurderes til å være ubetydelig endret av tiltaket.

Tiltakene med å bygge nye hytter vil ikke beslaglegge noen registrerte eller definerte sammenhengende friluftsområder.

Dagens bilveger som også kan brukes til gåing, løping og sykling vil fortsatt være tilgjengelige ved etablering av hytter. Noe økt trafikk på vegen vil ikke medføre redusert tilgjengelighet eller barriere. Tiltaket vurderes til å ha ubetydelig endring for tilgjengeligheten.

Området brukes ikke i vesentlig grad til friluftaktivitet og området beskrives i dag som naturtro og stille. Tiltakets påvirkning på lydbilde vil ikke bli endret gjennom hytteutbygging.

Ca 20 nye hytter i det aktuelle området vurderes til å gi en samlet påvirkningsgrad som er uten betydning – ingen endring for friluftslivet i området.

Konsekvensen fastsettes ved å sammenholde opplysninger/vurderinger om det berørte temaets verdi og omfanget av tiltakets virkning. Med konsekvens menes de fordeler og ulemper tiltaket vil medføre i forhold til alternativ 0. Alternativ 0 har begrensede eller ingen konsekvenser.

Nye hytter og tilhørende infrastruktur vil ikke påvirke friluftslivet nevneverdig. Ettersom områdene i planområdet eller i umiddelbar nærhet av planområdet ikke brukes aktivt i friluftssammenheng, vil heller ikke opplevelsen i friluftssammenheng bli forringet. Man kan også vurdere anlegging av nye hytter i dette området som positivt for friluftslivet. Flere kan få mulighet til å være og bo på hytta si i fritida der de kan få mulighet til å utøve friluftsliv både i skog, på fjell og på sjø i umiddelbar nærhet.

Delområde	Verdi	Alt. 0	Alt. 1
Jørntinden	Noe	0	0
Langtjønna	Noe	0	0
Valberg	Noe	0	0
Planområdet inkl vestlige del av Røssvassbukta	Noe	0	0
Avveining		Har pr. definisjon ingen konsekvens	Vil ikke ha noen negativ konsekvens på det som er definert som friluftslivsverdier i eller i nærheten av planområdet
Samlet vurdering		Ingen negativ konsekvens	Ingen konsekvens
Rangering		1	1
Forklaring til rangering		Får ingen konsekvenser	Tiltaket vil ikke gi negative konsekvenser for friluftslivet, men tomter og hytter bør plasseres slik at de ivaretar strandsonen og slik at det blir naturlige nærfriluftsområder for hytteeierne rundt hyttetomtene. For friluftsopplevelsen bør også hyttene plasseres godt i landskapet mhp friluftsopplevelsen fra Røssvassbukta spesielt.

Det er i utgangspunktet ingen eller svært liten forskjell på 0-alternativet og alternativ 1. Det er kun antall hytter som vil økes i alternativ 1. Inngrepet vil bli samlet innenfor et svært avgrenset område og vil ikke påvirke noen verdifulle friluftsområder i vesentlig grad. Inngrep i landskap og terreng må utføres så skånsomt som mulig for å redusere nær- og fjernvirkningen av hytter og inngrep i naturen mhp friluftslivsutøvelsen på Røssvassbukta og eller i nærheten.

Ved å bygge flere hytter i dette området vil det også gi mulighet for flere mennesker til opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse, noe som også kan vurderes som positivt for friluftsliv og folkehelse.

6 Naturmangfold

6.1 Planprogram og utredningskrav

I fastsatt planprogram for fagtema friluftsliv er det beskrevet følgende:

«Konsekvensutredningen vil belyse i hvilken grad den foreslåtte arealbruken påvirker naturmangfoldet ut fra kjent kunnskap. Det vil legges spesielt vekt på nasjonalt og regionalt verdifullt naturmangfold.

Konsekvensutredningen vil belyse de generelle prinsippene for bærekraftig bruk i naturmangfoldloven (§§ 8 – 12), inkludert en vurdering av samla belastning. De foreslåtte tiltakene vil også vurderes i forhold til forvaltningsmålene for naturtyper og arter (§§ 4 og 5)».

6.2 Gjeldende lovgivning

I henhold til plan- og bygningslovens § 4-1 skal det for «alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet». § 6 i forskriften om konsekvensutredning angir hvilke planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding.

Dette planarbeidet utløser krav til planprogram og konsekvensutredning etter § 6 (bokstav b nummer 25), da det skal legges til rette for nye fritidsboligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan. Som nevnt innledningsvis representerer denne rapporten konsekvensvurdering (og ikke en konsekvensutredning etter KU-forskriften).

Grunnlovens miljøparagraf (§ 112) poengterer viktigheten av å bevare et miljø som sikrer biologisk mangfold. Dette er det spesielt vist til i naturmangfoldloven og vannforskriften. Naturmangfoldloven har som hovedformål å ta vare på naturens mangfold og de økologiske prosessene gjennom bærekraftig bruk og vern, og loven regulerer forvaltning av arter, områdevern, fremmede organismer, utvalgte naturtyper og prioriterte arter samt setter krav til aktsomhet (§ 6 og § 28). Vannforskriftens miljømål inkluderer at vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse og videre ha minst godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand (§ 4).

I henhold til naturmangfoldloven §§ 11-12 og vannforskriften § 12 skal økologisk tilstand beskyttes mot forringelse. Det betyr at om man først og fremst ikke skal berøre naturverdier, men om dette er uunngåelig, må man gjennomføre nødvendige grep for å unngå alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. I henhold til vannforskriften skal tilstand i vassdrag være tilsvarende før inngrep (og helst forbedres og gjenopprettes slik at de har minst god tilstand). I henhold til naturmangfoldloven og forskrift om fremmede organismer skal man opptre aktsomt i forbindelse med tiltak som kan bidra til spredning av fremmede skadelige arter. Vannressurslovens § 22 krever at kantvegetasjonen forvaltes slik at arter og naturlige prosesser opprettholdes. Plan – og bygningslovens §1-8 sier at det i 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag «skal tas særlig hensyn til natur – og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

6.3 Metode og datagrunnlag

Konsekvensvurderingen er basert på tilgjengelige og allerede eksisterende data (listet under). Rapporten beskriver verdier i området, mulige konsekvenser, forslag til avbøtende tiltak samt beskrivelse av usikkerhet knyttet til kunnskapsgrunnlaget og forslag til videre undersøkelser.

Konsekvensvurderingen for tema naturmangfold er basert på følgende kilder:

- Naturbase (Miljødirektoratet)
- Artskart (Artsdatabanken)
- Økologisk grunnkart (Artsdatabanken)
- Vann-nett (Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE))
- NiN-web (Miljødirektoratet)
- Nasjonal berggrunnsdatabase (Norges geologiske undersøkelse (NGU))
- Innspill fra Nordland fylkeskommune, Statsforvalteren og nåværende hytteeier
- Faktaark Røssvatnet (Norsk institutt for naturforskning (NINA))
- Norge i bilder (Kartverket)
- FINN kart (Karttjeneste fra finn.no)
- Bilder fra befaring (befaringen var i forbindelse med andre tema enn naturmangfold).
- Oppdemminga av Røssvatnet i Nordland. Endringer i naturgrunnet og konsekvenser for lokalsamfunnet. – Jostein Lorås
- WMS – tjeneste fra NIBIO Markslagskart <https://wms.nibio.no/cgi-bin/markslag>
- WMS – tjeneste fra NIBIO Skogbrukskart <https://wms.nibio.no/cgi-bin/skogbruksplan>.

Artsobservasjoner fra Artskart er innhentet i november desember 2022. Alle tilgjengelige registreringer er innhentet og tatt med i vurderingen.

Kunnskapsgrunnet vurderes til å være mangelfullt, da området er lite kartlagt og det foreligger få registreringer av arter og naturforhold i tilgjengelige databaser. Kunnskapsgrunnet er ikke tilstrekkelig til å utarbeide en fullstendig konsekvensutredning etter Miljødirektoratets veileder. For en fullstendig konsekvensutredning er det nødvendig med kartlegging i felt med hensyn til naturmangfold. Vurderingene baseres på et føre-var prinsipp (jf. Naturmangfoldloven § 9) hvor potensialet for forekomst av viktige naturverdier er vurdert ut ifra den tilgjengelige informasjonen. For eksempel er potensialet for forekomst av rødlistede og utvalgte naturtyper vurdert basert på informasjon om forhold som gir opphav til slike, som klima og grunn. Vurdering av påvirkning og konsekvens baserer seg på dette samt informasjon om tiltaket vist til i planinitiativet.

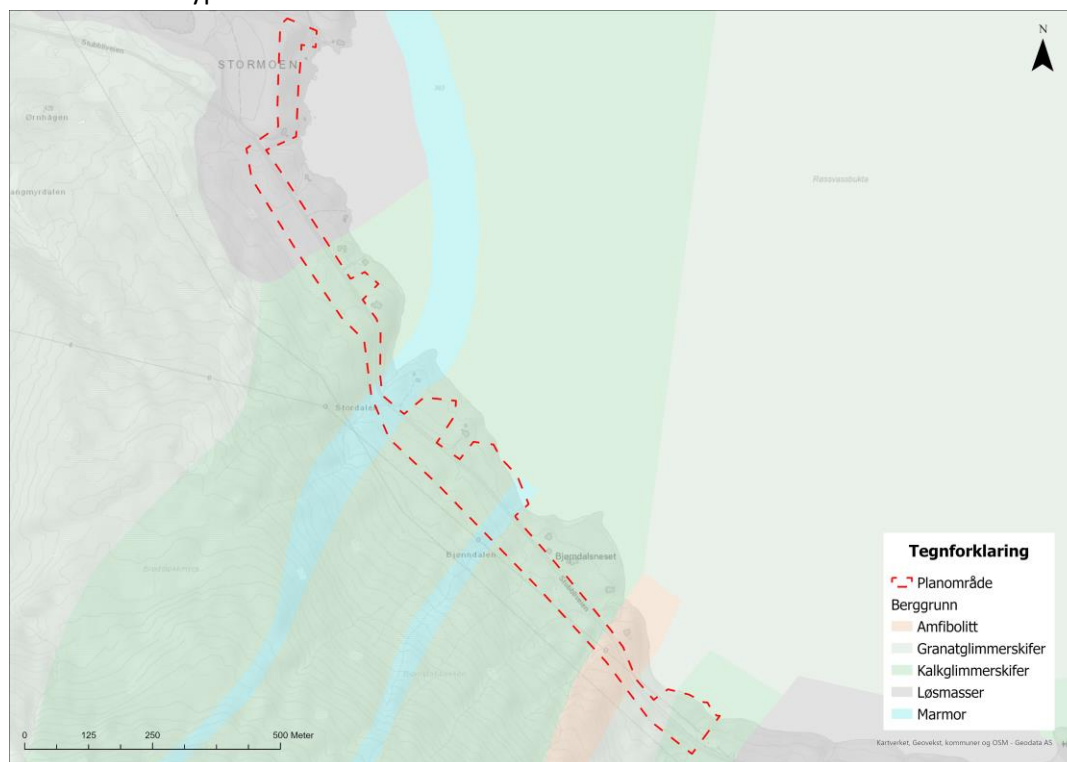
6.4 Områdebeskrivelse og verdivurdering

6.4.1 Naturgrunnlag

Planområdet ligger i nordboreal sone (nordlig bar – og bjørkeskogssone) og svakt oseanisk seksjon (Artsdatabanken, økologisk grunnkart). Den nordboreale sonen karakteriseres ved bjørkeskog og lavvoksende barskog, samt myrarealer (Moen, 1998). Den svakt oseaniske seksjonen preges av et svakt oseanisk klima med årsnedbør på 800-1500 mm og middels snødekke (Moen, 1998). Markslagskart (NIBIO) viser kun jordbruksareal og «annet areal» innen området. Kart og flyfoto viser at området består av skog, myr og jordbruksareal.

Berggrunnen består av løsmasser, kalkglimmerskifer, marmor, granatglimmerskifer og amfibolitt (Norges geologiske undersøkelse) (Figur 4). Kalkglimmerskifer og marmor tilhører de øvrige trinnene

i kalkinnholdsgradienten slik den er beskrevet i NiN – systemet (Artsdatabanken, u.å), og gir opphav til rikere naturtyper.

Figur 4: Berggrunnskart fra Norges geologiske undersøkelses wms - tjeneste. De lyseblå områdene er marmor og de grønne områdene er kalkglimmerskifer som begge er kalkrike bergarter og kan og opphav til rikere vegetasjon.

Løsmassene i området består av morene, breelavsetninger, torv og myr, samt tynt humus-/torvdekke (Norges geologiske undersøkelse). Tynt jorddekke gir plantene lettere tilgang til den tidvis kalkrike berggrunnen under. Avhengig av hvor morenemassene og breelavsetningen kommer fra, og hvilke bergarter de består av, kan disse gi opphav til rik vegetasjon. Planområdet inkluderer ikke verneområder eller områder med båndlegging, og det er ikke tidligere kartlagt geotoper eller geosteder innen planområdet. Disse emnene er derfor ikke omtalt i denne rapporten.

Vann og vassdrag er et viktig landskapselement i hele kommunen (Hemnes kommune, 2020). Planområdet ligger ved Røssvatnet, som etter oppdemming er Norges nest største innsjø. Området dekker også en del av Røssvatnet bekkefelt som har sine utløp i Røssvatnet. Kantsoner har betydning for fugle- og dyreliv og produksjonsmulighetene i elver og bekker. Kantvegetasjon langs vann og vassdrag har og en viktig funksjon i at de bidrar med å hindre erosjon og avrenning. I forbindelse med oppdemming av Røssvatnet ble det dokumentert økt erosjon langs kanten av

innsjøen (se Figur 5).

Figur 5: Erosjonsskader langs Røssvatnet. Bildet er fra 2013. Foto: Jostein Lorås. Hentet fra «Oppdemminga av Røssvatnet i Nordland. Endringer i naturgrunnlaget og konsekvenser for lokalsamfunnet».

Planområdet ligger i beiteområde for både tamrein og sau (Kilden, Hemnes kommune). Ifølge Hemnes kommunes tiltaksstrategier for miljø – og kulturlandskap 2020 – 2022 har fjellområdene i kommunen har vært benyttet til husdyrhold, reindrift, jakt og fangst i lange tider, og hører naturlig til kommunens kulturlandskap. Beiting øker det biologiske mangfoldet ved frøspredning og gjødsling. Beitebruk og slått gir i tillegg opphav til semi-naturlige (kulturbetingede) naturtyper hvor flere er rødlistede.

6.4.2 Arter inkludert funksjonsområder

Det er generelt få artsobservasjoner i området. Av rødlistede arter er det kun registreringer av pattedyr og fugl. Rødlistede arter i nærheten av planområdet er listet i *Tabell 1*. Registreringene er utenfor planområdet, men da det er mobile arter er det sannsynlig at viktige funksjonsområder kan finnes seg innen planområdet.

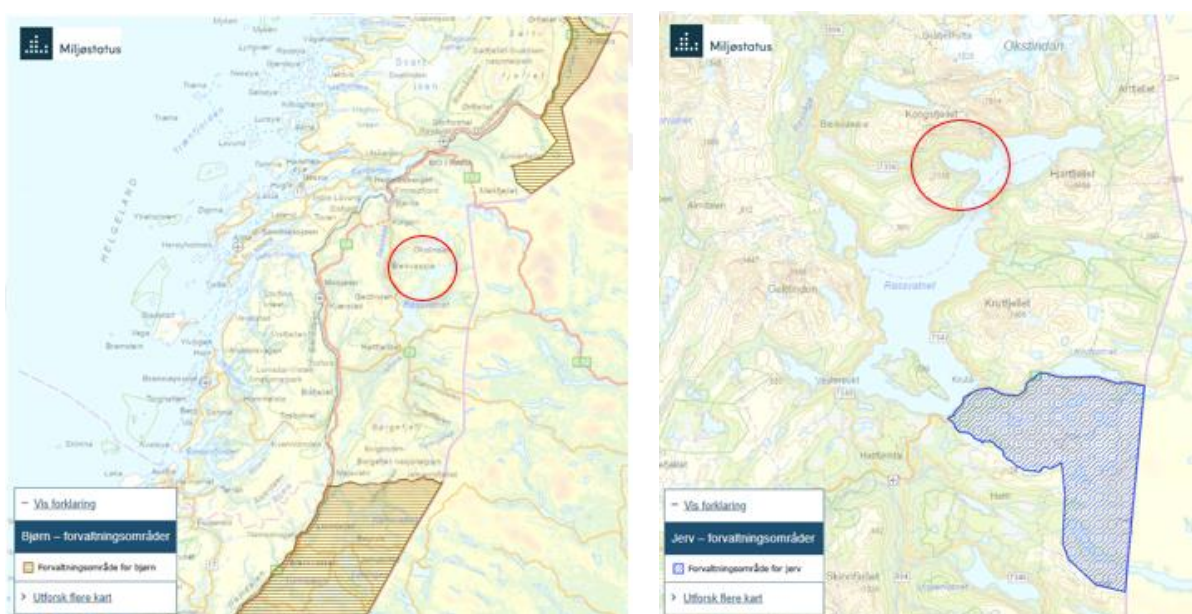
Tabell 1: Registrerte arter i nærhet til planområdet og deres rødlistekategori. Registreringene er hentet fra Artskart.

Art	Artsgruppe	Rødlistekategori
7 Bergand	Fugl	EN – Sterkt truet
8 Vaktel	Fugl	VU – Sårbar
9 Grønnfink	Fugl	VU – Sårbar
10 Granmeis	Fugl	VU – Sårbar

11	Hare	Pattedyr	NT – Nær truet
12	Jerv	Pattedyr	EN – Sterkt truet
13	Brunbjørn	Pattedyr	EN – Sterkt truet

I forbindelse med undersøkelsene av Røssvatnet utført av NINA (Norsk institutt for naturforskning) i 2016, ble det registrert totalt 42 arter småkreps hvorav 2 er uvanlige i Norge: *Heterocope borealis*, som er knyttet til Finnmark, og *Alona elegans* som ikke tidligere er funnet i Norge (NINA, 2016; Artsdatabanken, 2018).

Registreringene av jerv og brunbjørn er alle av døde dyr og er antagelig registrert i forbindelse med jakt/uttak av disse. Planområdet ligger utenfor forvaltningsområdene til begge disse artene.

Figur 10: Forvaltningsområder for henholdsvis bjørn og jerv. Plassering for planområdet markert i rødt. (Skjerm bilde fra Miljødirektoratet 2018a og Miljødirektoratet 2018b).

Observasjonene av bergand er gjort i hekketiden, og det er mulig den hekker i tilknytning til vannet, hvor reiret plasseres på bakken, gjerne i vannkanten (Stokke, 2020). Vanninnsinker er bergandas hovedkilde til mat (Miljølære, u.å.), og både vann og kantsoner er av betydning for arten.

Grønnfink er nokså vanlig i tettsteder og byer i hele landet, men mer sjelden i Nord-Norge (Berntsen, 2005 – 2022). Den hekker i en rekke ulike habitat som skogkanter, hager, skogholt og parker, og dukker gjerne opp på fuglebrettet i hagen (Berntsen 2005 – 2022; Solheim u. å). Den er med andre ord ikke spesielt påvirket av menneskelig aktivitet og forstyrrelser, men er rødlistet som følge av sykdomsutbrudd.

Granmeis hekker i bar- og blandingsskog, samt fjellbjørkeskog over hele landet (Stokke et al, 2021). Reiret lages i råtnende trestammer og den er dermed avhengig av slike (Miljølære u.å; Stokke et al, 2021). Granmeisen liker seg i blandingsskog i nærheten av fuktige arealer. Den lever av insekter, frø og bær. Den har lav spredningsevne og kan dermed ha vanskelig med å reetablere seg hvis den forsvinner (Stokke et al, 2021).

Observasjoner av vaktel er gjort i hekketiden, hvor den er mest knyttet til jordbrukslandskap, spesielt hvor det dyrkes gress og korn. Den er kjent for sin invasjonspregede opptreden, og det er sannsynlig at det er gode muligheter for reetablering dersom arten skulle forsvinne. Den er rødlistet som følge av ustabile bestander (Artsdatabanken).

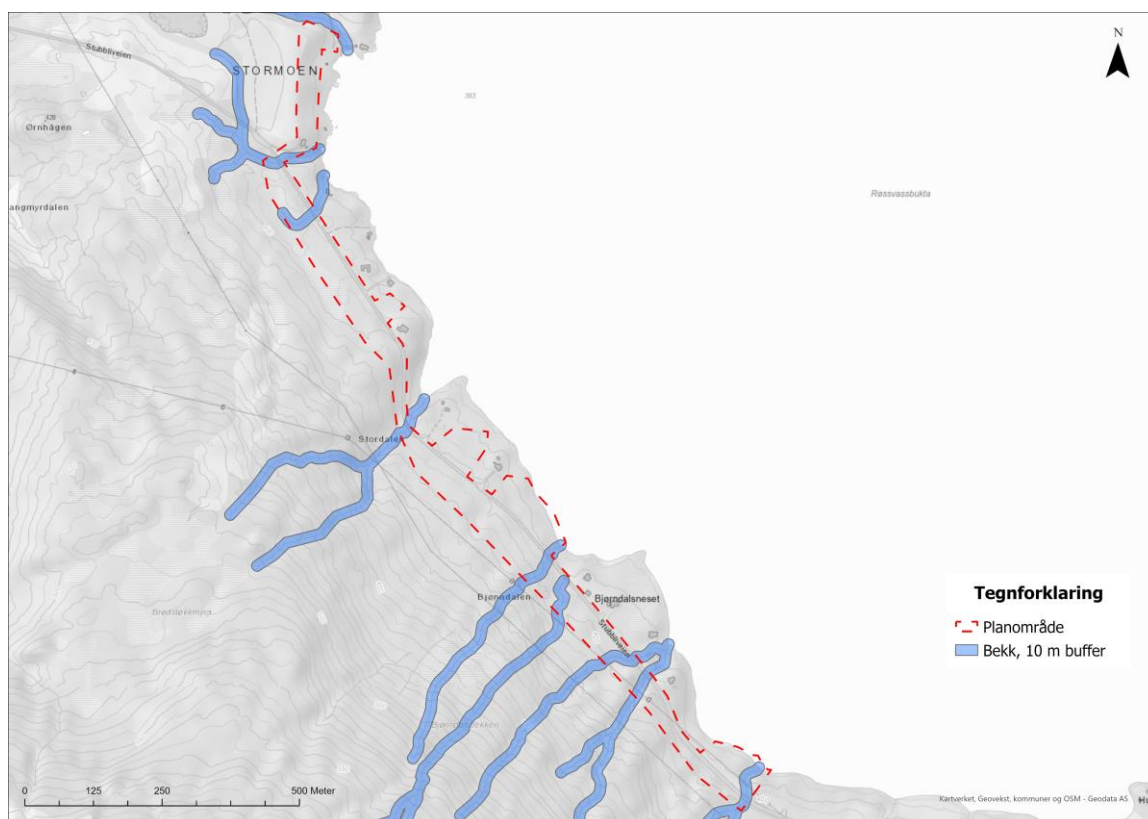
Haren lever i mange ulike habitater, fra tundra til åkermark (Frafjord, 2022). I Skandinavia synes haren å trives best i gran – eller bjørkeskog med innslag av småmyrer, noe som virker å passe godt med naturen i planområdet (Pedersen og Pedersen, 2012).

Jerven lever i ulike skogstyper og på snaufjellet og jakter ofte i skoggrensen (Rueness, 2022). Den er avhengig av store leveområder og lever av egg, smågnagere og hjortedyr og diverse slakteavfall og åtsel. Utbygging og annen menneskelig aktivitet utgjør en trussel mot jerven. Fordi den utgjør en trussel mot husdyr jaktes den, både lovlig og ulovlig (Rueness, 2022). Planområdet ligger utenfor forvaltningsområdet for jerv (se Figur 5). Det vil si at beitedyr er prioritert her og terskelen for felling er lavere her enn innen forvaltningsområdet. Alle registreringer av jerv var døde dyr som antagelig er registrert i forbindelse med uttak av arten. Jakt regnes dermed som en større trussel for denne arten enn bebyggelse. Det samme gjelder brunbjørn.

Funksjonsområdene til de registrerte fuglene knytter seg til Røssvatnet (bergand), og skog og kantsoner rundt bekker (se Figur 8) og jordbrukslandskap (grønnfink, granmeis og vaktel) (se Figur 8). **Error! Reference source not found.** beskriver artenes funksjonsområder og annet verdifullt areal i området.

Bekker med tilhørende kantsoner

Bekker er på kartet i Figur 11 merket og satt på en 10 meters buffer for å illustrere bekkene med tilhørende kantvegetasjon. Slik kantvegetasjon opptrer som verdifulle habitat, funksjonsområder og spredningsveier for fugler og pattedyr. I tillegg fungerer kantsoner som buffer med hensyn til avrenning fra for eksempel jordbruk. Avrenning har vist seg å ha lav til moderat effekt på vassdragene i kommunene, men det er ansett som sannsynlig at det kan ha større påvirkning i mindre bekker. Kantarealer mot vassdrag må ifølge Hemnes kommunes tiltaksstrategi gis særlig oppmerksomhet (Hemnes kommune, tiltaksstrategi). På grunn av den store reguleringshøyden i Røssvatnet er det usikkerhet knyttet til disse bekkenes funksjon som gytebekk, men dette bør undersøkes nærmere.

Figur 11: Bekker i området med 10 meter buffer markert i blått.

Jordbruksareal med tilhørende kantsoner

Jordbruksareal med tilhørende kantsoner er verdifulle funksjonsområder for bl.a. fugler inkludert rødlistede arter som vaktel som er registrert i området.

Figur 8: Jordbruksareal med tilhørende kantsoner bestående av busker og trær i ulik alder. Slike kantsoner er gode habitat for fugler og dyr, samt fungerer som en buffer med hensyn til avrenning. (Foto: Multiconsult).

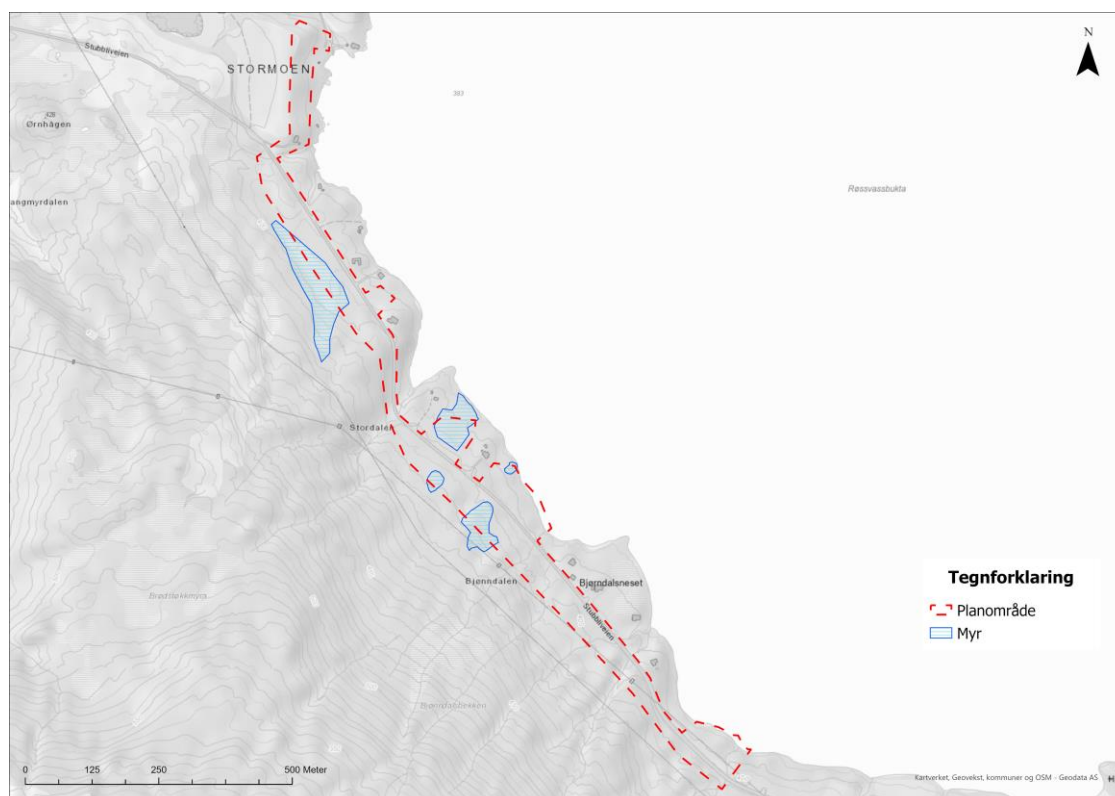
6.4.3 Naturtyper

Det er ingen registrerte rødlistede eller utvalgte naturtyper innenfor området. En av de dominerende naturtypene innenfor nordboreal sone er åpen, beitepåvirket bjørkedominert lågurtskog. (Halvorsen et al). Fjellområdene nord og sør-vest for planområdet er kartlagt som «Kalkrike områder i fjellet» etter DN Håndbok 13 og er beskrevet som «et meget rikt fjellområde» (Naturbase). Registreringene er fra 2000. Sannsynligvis kan den rike vegetasjonen strekke seg nedover og inn i planområdet. Beskrivelser av naturverdier som gikk tapt ved oppdemmingen av Røssvatnet innebærer blant annet bjørkeskog på kalkrik grunn (Lorås, 2016). Rester av slik skog kan finnes innenfor planområdet. Bjørkeskog på kalkrik grunn gir opphav til de utvalgte naturtypene kalkbjørkeskog (naturtype med sentral økosystemfunksjon) og hagemark (rødlistet naturtype i kategorien VU – sårbar) (Miljødirektoratet 2022). Bilder fra området viser bjørkeskog med gress, urter og fugleteig som kan samsvare med naturtypene (se Figur 13).

Figur 13: Bjørkeskog med småbregner, gress og urter i bunnvegetasjon som kan tilsvare utvalgt naturtype. Inngjerding i bakgrunnen tyder på at deler av området benyttes av beitedyr, noe som kan gi opphav til semi-naturlige (kulturbetingede) naturtyper på rødlista.

Både kart og flyfoto viser at det er myr innenfor området, men på flyfoto ser det ut til at området består av flere myrarealer enn det som fremkommer på kart (se Figur 14, hvor disse er avtegnet). Myrslåtter har vært viktig ressursgrunnlag i kommunen (Hemnes kommune), og det er mulig at myrene innenfor området har vært benyttet til slått, og dermed er semi-naturlig myr (rødlistet naturtype i kategorien sterkt truet EN). Myrareal er i seg selv verdifulle ved at de leverer en rekke økosystemtjenester, som karbonlagring og flomhåndtering. De er også viktige funksjonsområder for flere arter.

Figur 14: Myrarealer avmerket etter flyfoto er vist i blå skravur. Ved befaring og kartlegging vil avgrensning myr kunne endres noe.

6.4.4 Fremmede arter

Fremmede skadelige arter er arter som opptrer utenfor sitt naturlige utbredelsesområde og som fortrenger stedegen vegetasjon. Dette utgjør en trussel mot naturmangfoldet og kan være med på å forringe sårbare naturtyper. Det er ingen observasjoner av fremmedarter i tilknytning til planområdet, men det er sannsynlig at det kan finnes fremmede arter her, spesielt i tilknytning til eksisterende boliger og hytter. Forskrift om fremmede organismer §18 stiller krav til aktsomhet i forbindelse med tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer. All virksomhet som medfører graving og flytting av jordmasser utgjør en risiko for spredning av fremmede arter. Det anbefales at det utføres kartlegging for å avdekke forekomst av arter og lage en plan for å forhindre videre spredning.

6.4.5 Landskapsøkologiske funksjonsområder

Landskapsøkologiske funksjonsområder er i M-1941 (Miljødirektoratet 2020) definert som følgende:

- Viktige arealer for naturmangfold, bundet sammen av områder med naturkvaliteter som legger til rette for vandring eller spredning, også kalt økologisk flyt, mellom disse.
- Landskapsøkologiske funksjonsområder som bidrar til å bevare levedyktige bestander av arter gjennom flyt av gener eller individer mellom leveområder.
- Arealer og landskapselementer som har særlig betydning som formerings-, oppvekst- og forflytningsområder for arter og deres langsiktige overlevelse eller som viktige områder for sentrale økologiske prosesser. Et nettverk av viktige leveområder og forbindelsene mellom dem

er viktig for å ivareta naturmangfoldet av arter og økosystemfunksjoner over tid innen et landskap eller større område.

- Landskapsøkologiske funksjonsområder faller inn under definisjonen av grønn infrastruktur, etter Stortingsmelding 14 (2015-2016).

Store deler av det omkringliggende arealet virker å være ganske uberørt natur med skog, myr og fjell som fungerer som et landskapsøkologisk funksjonsområde med mulighet for vandring og spredning av arter. Planområdet ligger nært eksisterende veg og noe allerede utbygget areal.

6.4.6 Geologisk mangfold

Det er ingen registrerte geosteder eller områder med geologisk arv innenfor området, men planområdet omfatter kalkrike bergarter.

5.4.7 Oppsummering delområder/funksjonsområder

Delområder/funksjonsområder og deres verdi og tilstand er oppsummert og beskrevet i Tabell 2.

Tabell 2: Verdier innenfor tiltaksområdet og beskrivelser av disse. Tilstand er vurdert etter tilgjengelig informasjon. Verdi er satt ut ifra Miljødirektoratets verdikriterier basert tilgjengelig informasjon og sannsynlig forekomst av verdifulle naturtyper.

Delområde/ funksjonsområde	Beskrivelse og verdi	Samlet tilstand/verdi
1 Røssvatnet	• Regulert vann • Drikkevannskilde (Nilsen, 2021). • Habitat for blant annet fisk og krepsdyr, hvorav to sjeldne krepsarter i Norge. • God røyebestand med sannsynlig forekomst av ulike økologiske former av røye. Bestanden vurderes som god, men fåtallig, trolig som følge av reguleringen (NINA, 2016) • Den økologiske tilstanden i vannet er vurdert til god, ifølge vann-nett. • Funksjonsområde for fugl, blant annet rødlistede (bergand) Lokal og regional verdi • God tilstand ifølge vann-nett • Funksjonsområde for sterkt truet art (EN) med moderat kvalitet gir stor verdi	Stor verdi
2 Bekker med tilhørende kantvegetasjon (Figur 11).	• Nett med bekker med utløp i Røssvatnet • Deler av det totale bekkfeltet er innenfor planområdet • Bekkedrag med tilhørende kantvegetasjon utgjør gode habitat for blant annet insekter og fugler • Vannkilde for vilt og husdyr (benyttes også som vannforsyning for eksisterende hytter). • Lokal verdi • God tilstand ifølge vann-nett. • Funksjonsområde for vanlige arter og forflytningskorridor gir noe verdi	Noe verdi

3 Myrareal (Figur 14).	• Utgjør viktig habitat og funksjonsområder for bl.a. insekter og fugl, herunder mulige rødlistede arter • Økosystemtjenester som flomhåndtering og karbonlagring • De aktuelle myrene er av mindre omfang og er ikke kartlagt • Ut ifra flyfoto ser de fleste av myrene ut til å være intakte (ikke drenert eller i gjengroing). Én av myrene ser ut til å være drenert • Mulig tidligere myrslått. • Deler av de berørte myrområdene ligger på kalkrik berggrunn. Kan gi opphav til rik åpen jordvannsmyr (truet naturtype). • Usikker verdivurdering. Avhengig av kalkpåvirkning og slått. anbefaler kartlegging med hensyn til mulige rødlistede naturtyper. • God tilstand basert på flyfoto som tilsier intakte myrareal • Mulig rødlistet naturtype (semi-naturlig myr) kategorien sterkt truet (EN) gir svært stor verdi •	Svært stor verdi
4 Beiteområde for tamrein og sau	• Opphav til semi-naturlige (kulturbetingede) naturtyper. anbefaler kartlegging med hensyn til mulige rødlistede naturtyper. • Bidrar til biologisk mangfold • Tilstand vurderes til god basert på at bjørkeskog på kalkrik mark er beskrevet som gode beiteområder. • Verdivurdering for mulige rødlistede naturtyper avhenger av beitegrad • Rødlistet naturtype i kategorien sårbar (VU) med lav til høy lokalitetskvalitet gir stor verdi	Stor verdi
5 Jordbruksareal med tilhørende kantsoner (Figur 8)	• Funksjonsområde for fugl • Grunnlag for semi-naturlige (kulturbetingede) naturtyper. anbefaler kartlegging med hensyn til mulige rødlistede naturtyper. • Kantsoner fungerer som buffer med hensyn til avrenning • Tilstand for området vurderes til god da jordbruksareal med kantsoner gir gode leveområder for fugl og pattedyr, samt fungerer som korridorer (forflytnings – og spredningsveier) for slike artsgrupper. • Funksjonsområde for livskraftige arter gir noe verdi	Noe verdi
6 Bjørkeskog på kalkrik grunn (med småbregne-/urtevegetasjon)	• Mulig naturtype med sentral økosystemfunksjon jfr. Miljødirektoratets kartleggingsinstruks. • Bjørkedominert skog på sterkt kalkrik – kalkrik mark. • Kan ha stor verdi, potensiale naturtype med sentral økosystemfunksjon (kalkbjørkeskog) og rødlistet naturtype i kategorien sårbar (VU) (naturbeitemark). • Tilstand på området vurderes til god da områdene ser nokså intakte ut på bilder.	Middels verdi

	- Anbefaler kartlegging med hensyn til mulige naturtyper. - Naturtype med sentral økosystemfunksjon gir middels verdi	
7 Mulig funksjonsområde for jerv og brunbjørn	- Jerv og brunbjørn er tidligere registrert nord for planområdet - Tilstand vurdert til lav basert på at området ligger utenfor forvaltningsområdet til begge arter - Funksjonsområde for sterkt truet art gir svært høy verdi	Svært høy verdi
8 Øvrige områder/ landskapsøkologisk funksjonsområde	- Sammenhengende skogsområde og myr som gir leveområder og muligheter for vandring og spredning av arter. Deler av skogen kan være verdifulle naturtyper. Anbefaler kartlegging med hensyn til mulige naturtyper. - Området er noe fragmenter som følge av bebyggelse, vei og kraftledning - Leveområde for livskraftige arter gir noe verdi	Noe verdi

6.5 Påvirkning og konsekvens

6.5.1 Alternativ 1

Mulige virkninger av tiltaket på naturmangfold er beskrevet etter kjent informasjon om tiltaket og mulige verdier i området. Påvirkning er vurdert mot 0-alternativet, representert ved dagens situasjon (beskrevet i kap. 5). *Tabell 3* beskriver påvirkning/risiko tiltaket vil kunne ha på de identifiserte naturverdiene.

6.5.2 Konsekvenser i anleggsfasen og midlertidige anlegg

Omfang og plassering av midlertidige anleggsveger og riggområder er foreløpig ikke kjent. Utbygging av hytter med tilhørende adkomstveger vil kunne føre til midlertidige påvirkninger på naturmangfoldet med hensyn til støy og økt menneskelig aktivitet. Dette innebærer at sky arter av fugl og annet vilt vil kunne trekke bort fra de anleggsnære områdene i perioder med mye støyende anleggsaktivitet. Ulempene for fugl og annet vilt i anleggsfasen kan til en viss grad reduseres gjennom god timing av arbeid i nærområdet til sårbare arter (hvis hekkeområder for slike påvises i forkant av oppstarten på anleggsarbeidet). Midlertidige veger og riggområder vil også kunne påvirke naturmangfold ved midlertidig arealbeslag og gjennom komprimering av jorda ved tunge kjøretøy, støv som virvles opp langs anleggsveger og slitasje på vegetasjon. Anleggsarbeid medfører risiko for avrenning og forurensning til bekker og Røssvatnet. Tiltak for å redusere konsekvensene for naturmangfoldet i anleggsfasen må beskrives nærmere i videre planarbeid (detaljprosjektering/ detaljplan for miljø og landskap).

6.5.3 Konsekvenser i driftsfasen

Etablering av hyttefeltet med adkomstveger vil medføre fragmentering av området og reduksjon av areal av mulig verdifull naturtype (bjørkeskog på kalkrik grunn, semi-naturlig myr). Økt aktivitet i området vil også kunne medføre begrenset ferdsel av naturlig tilhørende vilt og fugl, uten at dette sannsynligvis påvirker bestandene negativt over tid. Et viktig tiltak vil være å beholde kantsoner

rundt bekker, vann og jordbrukslandskap. Dette både for å sikre habitat og vandringsveier og for å begrense avrenning og erosjon. For å unngå forurensning fra hyttene som alle ligger nær Røssvatnet må reguleringsbestemmelsene omfatte ivaretagelse av vann og avløp og håndtering av avfall. Påvirkning og konsekvens for hvert tema er listet i *Tabell 3*.

Tabell 3: Oppsummering av tiltakets konsekvens på delområdene/funksjonsområdene.

Delområde/ funksjonsområde	Påvirkning/konsekvens	Konsekvensgrad
1 Røssvatnet	Anleggsfase: Tiltaket medfører risiko for avrenning og forurensning direkte til vannet og til bekkene som har utløp i Røssvatnet. Driftsfase: Risiko for avrenning fra sanitæranlegg. Økt menneskelig aktivitet medfører risiko for forsøpling. Hytter langs vannkanten vil kunne medføre forstyrrelser og ha negativ virkning på hekkende fugl knyttet til vannet. Noe forringelse av område med stor verdi gir noe miljøskade	Noe miljøskade (-)
2 Bekker med tilhørende kantsoner	Anleggsfase: Tiltaket medfører risiko for forurensning til bekkene, og forringelse av kantvegetasjon. for eventuelle fisk i bekkene. Driftsfase: Risiko for forurensning fra sanitæranlegg og økt forsøpling. Økt menneskelig aktivitet kan virke forstyrrende på arter knyttet til området. Dersom det blir lagt vei over bekken fører dette til at bekken må legges i rør, noe som kan skape vandringshinder Noe forringelse av område med middels verdi gir noe miljøskade	Noe miljøskade (-)
3 Myrareal	Anleggsfase: Drenering, utslipp av CO2 og fragmentering av funksjonsområde og mulig verdifull naturtype Driftsfase: Forringelse av område med svært stor verdi gir alvorlig miljøskade	Alvorlig miljøskade (---)
4 Beiteområde for tamrein og sau	Tiltaket vil kunne fragmentere semi-naturlige naturtyper om disse forekommer. Noe forringelse av gode beiteområder vil gi noe miljøskade, om rødlistede naturtyper forekommer vil dette gi høyere grad av miljøskade.	Noe miljøskade (-)

	Noe forringelse av område med stor verdi gir noe miljøskade Anleggsfase: Driftsfase	
5 Jordbruksareal med tilhørende kantsoner	Tiltaket vil kunne ha påvirkning på fugler og annet vilt knyttet til kulturlandskapet, i form av forstyrrelser og fragmentering av området. Noe forringelse av funksjonsområde for livskraftige arter gir noe miljøskade	Noe miljøskade (-)
6 Bjørkeskog på kalkrik grunn (med småbregne-/urtevegetasjon)	Forringelse av områder med sentral økosystemfunksjon (kalkbjørkeskog) og funksjonsområde for fugl og annet vilt. Forringelse av område med middels verdi gir betydelig miljøskade	Betydelig miljøskade (--)
7 Mulig funksjonsområde for jerv og brunbjørn	Tiltaket antas å ha mindre effekt på disse artene, da planområdet ligger utenfor forvaltningsområdet og jakt utgjør en større trussel. Anleggsfase: Driftsfase: Ubetydelig miljøskade på område med svært høy verdi gir ubetydelig miljøskade	Ubetydelig miljøskade (0)
8 Øvrige områder/ landskaps-økologisk funksjonsområde	Tiltaket vil medføre ytterligere fragmentering og forringelse av mulig verdifulle naturtyper og leveområder for livskraftige arter. Noe forringelse av område med noe verdi gir noe miljøskade	Noe miljøskade (0)

6.5.4 Samlet konsekvens

Tabellen under oppsummerer den samlede konsekvensen ved tiltaket. Konsekvenser er vurdert etter et føre-var prinsipp og er basert på tilgjengelig kunnskap. Den samlede konsekvensgraden er vurdert til middels negativ konsekvens. Konsekvensene vil kunne reduseres dersom man unngår inngrep i områder med store verdier, for eksempel myr, og følger opp skadereduserende tiltak som beskrevet i kap. 6.3.

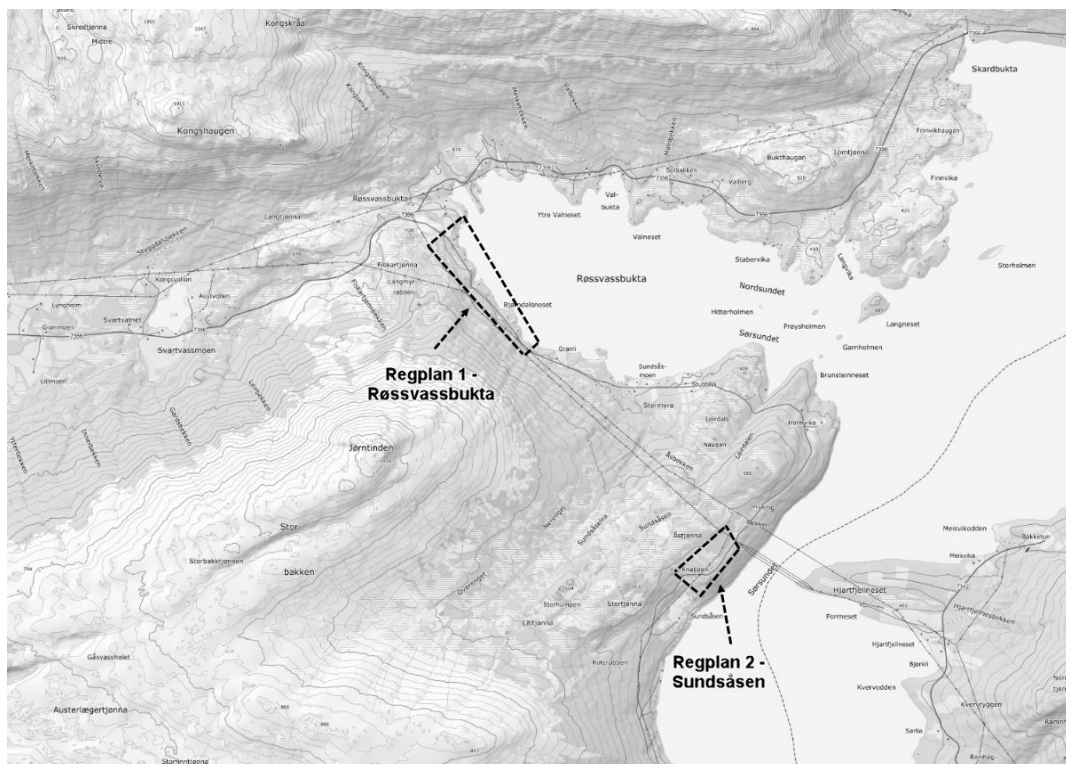
Tabell 4: Samlet konsekvens for naturmangfold.

Delområde	Verdi	Alt. 0	Alt. 1
1. Røssvatnet	Stor	0	-
2. Bekker med tilhørende kantsoner	Noe	0	-
3. Myrareal	Svært stor	0	---
4. Beiteområde for tamrein og sau	Stor	0	-
5. Jordbruksareal med tilhørende kantsoner	Noe	0	--
6. Bjørkeskog med småbregne-/urtevegetasjon	Middels	0	--

Delområde	Verdi	Alt. 0	Alt. 1
7. Mulig funksjonsområde for jerv og brunbjørn	Svært høy	0	0
8. Øvrige områder/ landskaps-økologisk funksjonsområde	Noe	0	0
Avveining		Har pr. definisjon ingen konsekvens	Noe (-) til betydelig (-) miljøskade dominerer. Ett delområde med alvorlig miljøskade (--).).
Samlet vurdering		Ingen negativ konsekvens	Middels negativ konsekvens
Rangering		1	2
Forklaring til rangering		Får ingen konsekvenser og rangeres som nummer én	Tiltaket vil kunne medføre betydelig skade på områder med mulig høy verdi (sårbare naturtyper/naturtyper med sentral økosystemfunksjon). Inngrep i myr vil gi alvorlig miljøskade.

6.5.5 Samlet belastning

Området er allerede noe fragmentert som følge av bebyggelse (hus og hytter), veg og kraftledninger. Dette fører til forringelse av arters habitat og spredningsveier. Videre utbygging av hytter med tilhørende adkomstveger vil føre til en ytterligere fragmentering av området. I tillegg til Røssvassbukta foreligger det også plan for hyttebebyggelse på Sundsåsen (se Figur 15). De to hyttefeltene vil kunne føre til fragmentering av et større område sett i helhetlig sammenheng. Likevel er det såpass stor avstand mellom disse områdene (ca. 3 km i luftlinje) at de vurderes hver for seg.

Figur 15: Oversiktskart over de to planlagte hytteutbyggingene. Reguleringsplan Røssvassbukta og Reguleringsplan Sundsåsen.

7 Skadereduserende tiltak

7.1 Landskapsbilde

Hyttebygging og tilhørende infrastruktur vil føre til større terrenginngrep. Hyttetomtenes beliggenhet i landskapet med tilpassing mot eksisterende terreng, og revegetering av areal som blir berørt av tiltakene, er de tiltakene som vil ha størst effekt for å gi en god landskapstilpasning. Revegetering og gesimshøydebegrensninger vil dempe det visuelle inntrykket.

Viktige tema av betydning for landskapsbilde i videre planlegging og prosjektering vil være:

- Det bør legges opp til sikring av eksisterende vegetasjon og sikring av strandsoner langs vann, elve- og bekkeløp.
- Naturlig revegetering skal benyttes som hovedprinsipp på sideterreng, men med 50% tilsåing av gress for flater der det er behov for rask revegetering for å begrense erosjon.
- Det skal tilstrebes å benytte norske stedegne arter, og de skal være naturlig hjemmehørende i det naturmiljøet de skal etableres.
- Hyttetomtenes plassering i landskapet vil ha mye å si for det visuelle inntrykket. Terrenginngrep skal begrenses, og hyttetomtene må tilpasses eksisterende terreng. Sprengning og skjæringer bør unngås.
- For at hyttene ikke skal bli alt for fremtredende i landskapet bør det settes en begrensning på byggehøyde, inntil 1,5 etasjer med mulighet for en hems på 0,5 etasje.
- Hyttene skal fremstå helhetlig og skal sammen med utomhusanlegg/anneks/bod ha gjennomført gode kvaliteter med hensyn på arkitektur og landskap. Fargebruken skal være avdempet, og i hovedsak mot den mørke delen av spekteret. Dette for å i størst mulig grad blende inn i landskapet.
- Torvtak vil være foretrukket å benytte, og bør etterstrebes.
- Det skal søkes å begrense belysning ved å blant annet sikre at lyskilder alltid skal lyse inn mot Bygningene, og ikke føre til strøbelysning som gir lysforurensning. Lys opp mot horisonten, og belysning av et større areal fra én og samme lyskilde vil føre til negative konsekvenser for fauna, samt dyre- og plantelivet i området.

Utover dette er det ikke identifisert spesielle forhold som krever miljøoppfølging for tema landskapsbilde.

7.2 Friluftsliv

Det ansees i utgangspunktet ikke nødvendig å iverksette spesielle avbøtende tiltak annet enn å tilrettelegge for at hyttene ikke blir skjemmende eller til hinder for friluftaktivitet på Røssvatnet og tilhørende nærområder på land.

For å sikre allmennheten tilgang til de ubebygde delene av arealene på østsiden av Stubbliveien, bør likevel ny bebyggelse søkes etablert i tilstrekkelig avstand fra strandlinjen (100-metersbeltet) og/eller konsentreres i mindre klynger. De fleste avbøtende tiltak nevnt gjennom de to andre tema i denne utredningen vil også være positive og avbøtende mhp det lokale friluftslivet i området.

7.3 Naturmangfold

For temaet naturmangfold vil følgende tiltak kunne redusere konsekvensene av en utbygging:

- Unngå plassering av hytter på myrareal og over bekker
- Plan for håndtering av forurensning
- Unngå nye vandringshinder i bekker
- Planlegging og utføring av anleggsarbeidet slik at det ikke kommer i konflikt med hekketid for fugl

- Kartlegging for å fastsette faktiske naturverdier i området og unngå disse
- Opparbeide anleggsområdet, riggområder og anleggsveier på en skånsom måte og ved slutføring reetablere vegetasjonen med stedegen vegetasjon.
- Det bør utføres en kartlegging av fremmede plantearter i området før oppstart av anleggs- og grave-arbeid slik at det kan utarbeides en instruks for håndtering av masser med innhold av fremmede arter.
- Bekker med tilhørende kantsoner og strandsone må ivaretas.
- For å unngå forurensning fra hyttene må reguleringsbestemmelsene omfatte ivaretagelse og håndtering av vann og avløp og håndtering av avfall.

Listen er ikke uttømmende. Disse tiltakene, og evt. ytterligere tiltak, vil bli nærmere vurdert og fastlagt i videre planarbeid.

8 Vurdering av usikkerhet og oppfølgende undersøkelser

Planområdet er ikke befart i forbindelse med utredningen for tema naturmangfold. Datagrunnlaget er basert på eksisterende kunnskap fra tilgjengelige databaser, samt samtaler med Hemnes kommune. Det er lite informasjon tilgjengelig i offentlige databaser. Området er ikke kartlagt etter NiN – metodikk eller DN Håndbok 13 og det er svært få artsregistreringer i området. Det er ikke gjennomført befaringskartlegging av fugl, vilt eller andre arter i området, og det er få observasjoner i området i Artskart. Det er usikkerhet knyttet til villtrekk for hjortedyr da det er få slike registreringer. Datagrunnlaget anses som mangelfullt, og ikke tilstrekkelig til å kunne utarbeide en fullstendig konsekvensutredning. Det er usikkerhet knyttet til virkninger knyttet anleggsfasen da anleggsveger og riggplasser ennå ikke er prosjektert. Samlet sett vurderes usikkerheten til ganske stor.

Det bør gjennomføres kartlegging av naturtyper, fugl og fremmede arter i området for å fastslå faktiske naturverdier i området og eventuelt utarbeide plan for å hindre spredning av fremmede arter. Det bør også foretas en undersøkelse av bekkene i området i form av bunndyrprøver og el-fiske.

9 Referanser

- 10221816-01-PLAN-NOT-001 Planinitiativ Røssvassbukt – detaljregulering hytteutbygging
- 10240037-01-PLAN-RAP-002 Forslag til planprogram for Detaljregulering for Røssvassbukt PlanID 2021 1005, Hemnes kommune
- Innspill - varsel om oppstart og høring av planprogram for Røssvassbukt - Hemnes kommune
- Høringsuttalelse - oppstart - reguleringsplan - Røssvassbukt - 157/4 – Hemnes